

1. Boceri Fribergum in
Mifnia.

2. Hemptelii Status Rei-
publicæ Freiberg. 1558.

VIII, 61.

2. 292.

FRIBERGVM

IN MISNIA,

IOHANNIS BOCERI.

LIPSIÆ

IN OFFICINA VALENTINI
PAPÆ

Anno

M. D. LIII.

GEORGIVS FA=

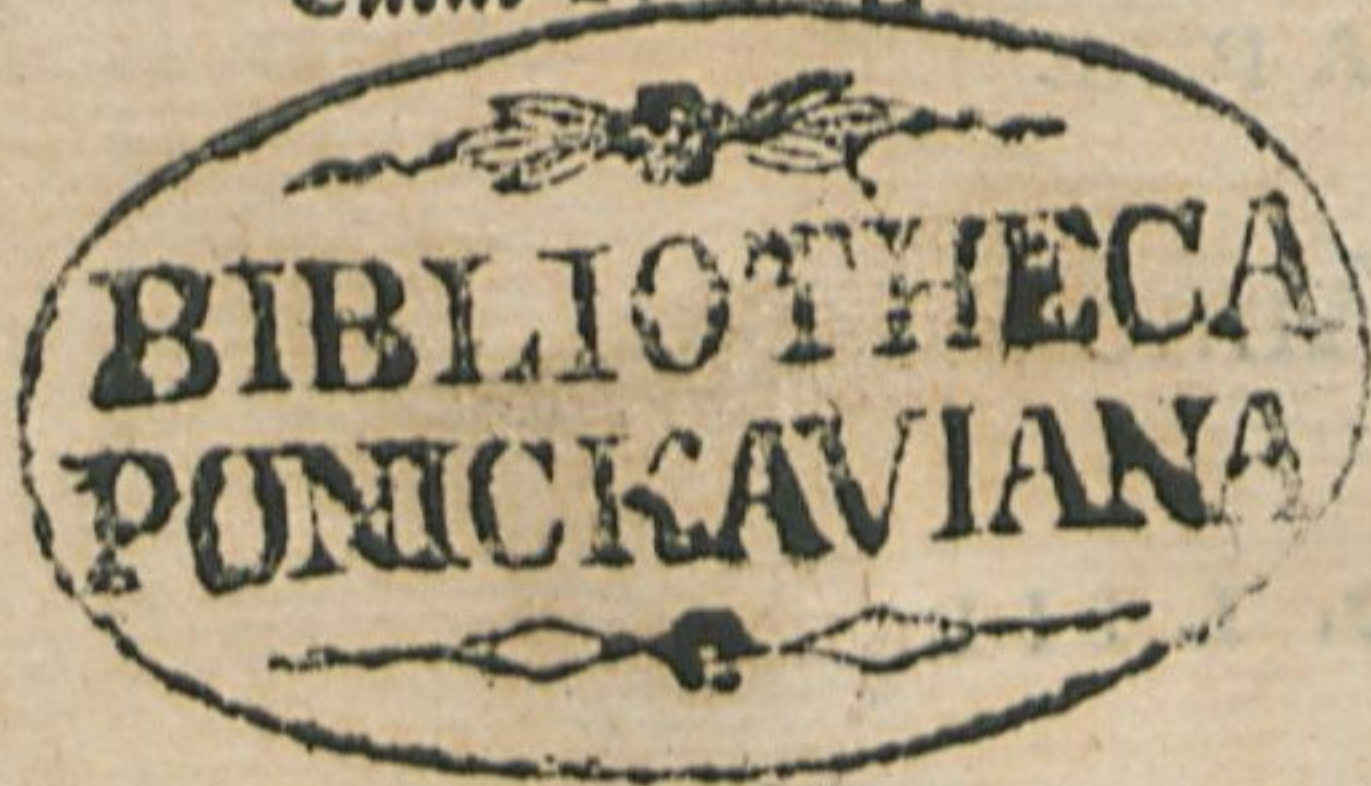
BRICIVS IN FRIBER=

GVM IOANNIS BO=

CERI LVBE=

CENSIS.

Bocerus laudes Fribergi cantat, ijsq;
Extollit pariter nomen ad astra suum.
Ingenio uiuunt urbes, uiuuntq; poëtæ:
Omnibus ingenio conciliatur honor.
Nulla metalliferi uirtutis præmia montes,
Nec bona perpetuo certa tenore ferunt:
At quæcunque ferunt diuini munera uates,
Hæc laudem seræ posteritatis habent.
Bocero faueant Musæ, sit patria grata:
Cuius Fribergi carmine crescit honor.

AMPLISSIMIS

ET PRVDENTISSI

MIS VIRIS, D. CONSVLIBVS,

SENATORIBVS, POPVLO, PLE-

BIQVE FRIBERGENSE IN MIS-

NIA, DOMINIS SVIS PLV-

RIMVM COLENDIS, S.

P. D. IOANNES

BOCERVS.

TSI in hac nostri
seculi iniquitate, Vi-
ri amplissimi pruden-
tissimiq̃, nulla condi-
tio uel ratio, æquè ac
studiorum misera ac
cōtemta existat, adeo

ut pleriq̃ non tam propter iucundita-
tem, & publicam utilitatem, sed partim
necessitate, partim lucri cupiditate ad-
ducti, ea magnifacere & amplecti co-
gantur: & eam ob caussam uariæ occa-
siones, quæ lucri bonam spem præfer-
re uidentur, quæruntur, & quæstuosæ
artes eliguntur, uariæq̃ materiæ trac-

A 2

tantur,

E P I S T O L A

tantur, & laudantur, & omnis generis bona, uel à natura edita, uel ab hominibus inuenta, & iam animi, iam fortunę dotes, sæpe etiam res inutiles, & ridiculæ miris modis euehuntur, & ab omnibus pleno ore laudantur, nec edendorum librorum modus, uel ratio inueniri potest. Tamen è tanto literatorũ numero, pauci admodum inueniuntur, qui patriæ suæ originem, & res præclarè gestas, singulari aliqua diligentia inquisuerint, & posteritati maiorum suorum præclara facinora tradiderint, & patriam, quæ ut Cicero inquit, omnes omnium caritates complexa est, hoc laudationis, siue prædicationis honore affecerint. Cum harum rerum mihi solet in mentem uenire, mirari prorsus desin, tot præclara maiorum nostrorum facinora, tot uetustatis nobilissima signa, & maximarum quarundam urbium origines, plane ignotas esse, & funditus multis in locis interisse, id enim certissime futurum erat, cum luce clarius sit, tot mira in Germania urbium in-

N V N C V P A T O R I A .

um incrementa, rerumque gestarum pondera, admiratione & celebratione dignissima, paucis literarum monumentis declarata, & posteritati consecrata esse, & paucos extitisse, qui in his utilissimis, & necessarijs studijs, quibus ipsa antiquitas plus autoritatis, & voluptatis addidit, meritam diligentiam & assiduitatem adhibuerint. Quid autem in hoc studiorum genere obstiterit, & præclara aliquot ingenia, istum laborem subterfugere suaserit, ego quidem ignoro, sed coniectura fortassis id assequi potero, si ingratitude nostris seculi, istius officij intermissionis causam insimulauero. Etsi autem illis res gestæ neq; urbes, de quarum origine & uetustate, & factis proprijs, splendide copioseq; dicere potuissent, nunquam defuerunt, & patrum nostrorum memoria plures crescunt, & mirabiles rerum humanarum casus accidunt, qui æternitatis memoriam optimè merentur, tamen quorundam negligentia, in his rebus describendis, quæ ad patriæ

E P I S T O L A

laudes spectare uidentur, ualde accu-
 sanda est, de ijs enim iam loquor, qui
 non solum studia artium ex magnitudi-
 ne lucri metiuntur, quid enim illi qui
 nisi propter diuitias Musarum castra se-
 quuntur, unquam dignum laude, in ijs
 promouendis, effecerunt? sed nescio
 quam causam suspicari debeã, quare
 illi, hanc patriæ operam subtraxerint,
 nisi fortassis uerecundia quadam, pa-
 triam laudare, ornareq; prætermiserint.
 In primis uero semper admiratus sum,
 celeberrimã urbem, Fribergum in Mis-
 nia, cuius origo & incrementum, plane
 diuinum, & admiratione dignissimum
 est, & cuius præclara facinora, præci-
 puam merentur laudem, & ut cõmuni
 quodam ore, celebrẽtur, multis de caus-
 sis digna sunt, tamen hætenus, quod
 ego quidem sciam, nullis literarum mo-
 numentis, illustrata esse, præsertim cum
 corporis sui metallici, tanta sit utilitas,
 tanta urbis celebritas, rerumq; gestarum
 amplitudo, ut in celebrationẽ sui quen-
 quam rapiat, atq; alliceat. Ego uerò
 amplif-

N V N C V P A T O R I A .

amplissimi, prudentissimiq; uiri, pro-
 pterea non una ratione in eam opinio-
 nem adductus sum, ut celeberrimæ ur-
 bis uestræ, rebus præclarè gestis descri-
 bendis, eiusq; laudibus concinnandis,
 hanc operam collocarem, nam cū re-
 rum ipsa amplitudo, & excellentia, ur-
 bisq; dignitas, & fama hoc postulare
 uidebantur, accessit hoc etiam, ut, cum
 nuper huius laboris, uestræ amplitudi-
 ni & prudentiæ, quasi initia quædam,
 & rudem speciem exhibuissem, tamen
 liberalitatis uestre non obscuram signi-
 ficationem, & deditissimam, quantum
 ad laudes urbis uestræ pertinet, uolun-
 tatem expertus sum, tanto alacrius igi-
 tur ad incoëptum studium redij, & qua-
 lem cunq; illum librum, de laudibus re-
 busq; gestis florentissimè urbis uestræ
 contexui, in quo non leues res, nec lau-
 des è media fece uulgi haustas, sed pri-
 mum largissimi corporis metallici, to-
 tiusq; urbis originem, & nomē, rerum
 à proauis uestris gestarum, continuam
 seriem, ueluti Chronica quædam con-
 A 4 texui,

E P I S T O L A

texui, & res gestas, ueluti acciderunt, ferè præter morem carminis recitauit. Quanquam uerò plurimas res, quæ uel ad dignitatem, & gloriam maiorum uestrorum spectare uidebantur, uel præsentis status excellentiam, urbiscq; decorem decebant, hic me omisisse, minime eo inficias. Cum enim præterlapso secula, & clarissimas uirtutes, quibus proaui uestri floruerunt inspicio, & urbis usq; à prima origine, miram fortunã, rerumq; accidentium mirabiles casus, & nostro tempore celebritatem, pulcritudinem, ædificiorum multitudinem, aliarumq; rerum se offerentium cumulum considero, uelut immensum quoddam pelagus, hæc me receptui canere iubent. Nec operæpretium esse duxi, in his omnibus referendis, anxiam sumere operam, sed rerum præcipuarum obiter speciem aliquam indicare satius esse putauit. Si enim hic de clarissimis huius urbis laudibus, uti dignitas rei postulabat dicere uoluisset, certe non materia, sed me dicendi facultas destituisset.

Dum

N V N C V P A T O R I A .

Dum enim omnes hystorias, quę huius
 terrę Misnensis res gestas continēt, in-
 tueor, nullam inuenio, quę nō singula
 rem cōstantiæ & fortitudinis laudē ue-
 strę urbi cumulatē attribuat, & in Mar-
 chiones Misniæ fidelitatē, & diligentiam
 magnopere cōmendet: Certē immor-
 talem laudem urbs Fribergum ante du-
 centos & quinquaginta annos conse-
 cuta est, cum à Cæsaris Adolphi uali-
 dissimo exercitu per duos integros an-
 nos, ut Garzo Bononiensis scriptū re-
 liquit, durissime obsessa fuit, & pro pa-
 trijs focis, & salute optimi, laudatissi-
 micq; principis, Marchionis Friderici
 tertij, acerrimē pugnavit, & ualidissi-
 mas hostium copias sustinuit, nec in ho-
 stis potestatem uenisset, ni turpiter à
 transfuga quodam prodita fuisset. Sed
 illud quoq; ualde laudandum & admi-
 randum est, cum iam uicta, & in Cæsa-
 ris uerba iurare coacta esset, quantam
 constantiam, & fidem, etiam iniustissimo
 hosti præstitit, adeo etiam, ut Friderico
 tertio ius patriæ terrę armata manu,

E P I S T O L A

repositi, & seuerè flagitanti, periurij crimine, in eius uoluntatem cōcedere, deterrita sit, & dicto obedire, cum hosti iuramento obstricta fuerat, integritati famæ, & conscientia nocere duxit, quapropter denuo durissime obfessa, & deuicta est. Quanta uerò constantia & incredibili animi magnitudine, Marchiones Fridericum quintum, & V Vilhelmum tertium fratres, intestino bello tumultuantes, ante annos centum & quinquaginta, sedauerit, & ab errore, armisque sumtis reuocauerit, perpetua memoria dignissimum esse arbitror, Vrbs enim in duas partes diuisa, hinc Friderici, illinc V Vilhelmi fratris imperio subiecta, sed bello intestino orto, subitoque sub specie amicitia ab exercitu Friderici possessa, ille iniuste & seuerè fratris sui partes relinquere, urbisque imperium sibi tradere totum, & Senatum populumque, illi se iuramento obstringere postulauit, sed ingenti Senatus populusque animi magnitudine, & constantia, spretis acerbissimis minis, ipsoque

N V N C V P A T O R I A .

que mortis periculo, quod illis ni iussa
 facerent, instabat, extremum uitæ pe-
 riculum potius subire uoluerunt, quam
 mandatis Friderici obedire, & datam
 fidem fratri frangere, seq; periuro cri-
 mine commaculare. O fidem & con-
 stantiam maiorum uestrorum, & nun-
 quam tantæ laudis delendam memori-
 am. Viderunt enim fortissimi, sapien-
 tissimiq; uiri, rerum humanarum fuga-
 citatem & uicissitudinē, & magna ani-
 mi contentione, in hanc solum diligen-
 tiam incubuerunt, ut si rerum præsen-
 tium, uitæq; periculum aliquod incur-
 rerent, tamen posteris fortitudinis, ue-
 ræq; uirtutis exemplum, imitationemq;
 relinquerent, & id semper maximo cū
 periculo præstiterunt, ne detracto fu-
 co, pro uera gloria ignominiam repor-
 tarent, & semper in grauissimis causis
 illud sunt secuti, quod ad honesti lau-
 dem, & uitiorum uituperationē condu-
 cebat. Certe quoties mihi istius tempo-
 ris in mentē uenit, rerumq; illarū memo-
 ria, maiores uestros, ob constantiæ lau-
 dem

E P I S T O L A

dem, mirari satis non possum, & tantarum uirtutum nunc multis in causis uix umbram aliquam restare puto: & cum cogitatione harum laudum delecter, præcipua hæc fuit causa, quare illa de materia hoc carmen contexere libuit: Restat nunc historia, quæ res præclare secusue gestas, quantum ad Misniam attinet, quasi in tabula spectandas proponit, sed cum hanc quoque diligenter considero, illud in primis mirum mihi uidetur, quod cum Deus Principes, aut gentes aliquas insigniter affligere decreuit, quod illis primo mentem adimere sit solitus, ut in clades & pericula sine delectu temere ruant, & postea funditus intereant, cuius rei exemplum in Sueuico exercitu uideri potest, qui cum longo tempore, Misniam præsertim Fribergum omni genere crudelitatis, multisque ludibrijs misere diuexauit, & multis acerbis iniurijs affecit, tamen tandem ab optimo & fortissimo Principe Marchione Friderico tertio deuictus & prostratus, & in tantam rerum desperationem redactus est, ut

NVNCVPATORIA.

cum in fuga, salutis nulla uia restaret, se in uacua equorum corpora abdere coactus sit. Nonne hoc insigne, superbia, & insolentiae punitae, est exemplū? In Duce uerò Friderico quanta apparet uirtus, & rectae conscientiae confidentia, quanta in rebus gerendis animi magnitudo, quanta laborum tolerantia, militiae peritia, erga Deum, & patriam, & subditos pietas, & in omnibus rebus moderatio, ut uerè de illo hoc praedicari posset, quod Achilles apud Euripidem de se praedicat, cum inquit:

*Ὁ φιλόφρων μοι θυμὸς αἴρεται προσω,
ἐπίσεται δὲ τοῖς λακοῖσι τ' ἀχαλᾶν.
μετρίως τε χεῖραυ τοῖσιν, βρωγομένοις.*

Hic enim propriae uirtutis sibi conscius, & rerum gestarum magnitudine, iraque iustissima commotus, tanta animi indignatione pertulit subditos, praecipue Fribergum, sic à Sueuis uexari, & indignissima quaeque pati, tanta igitur cura, patriam liberare nititur, & incredibile celeritate, hostes aggreditur, funditque delitque penitus, tanta ueri moderatione,

E P I S T O L A

ratione, in uictos semper usus est, & ita se in omnibus rebus præstitit, ut clarissimas laudes, quibus optimum principem ornatum esse decet, cumulatissimè consecutus est. Harum ego rerum dignitatem, optimi, prudentissimicq; uiri, breuiter hoc carmine complexus sum, & quid maiores uestri, his in causis præstiterint indicavi, & spero hunc laborem uestræ amplitudini non ingratum fore, & lubens, proauorum uestrorum præclara facinora lecturos & amplexuros esse: nulla enim res adeo, ad bene beateq; uiuendum impellit, nulla laus illustrior, nulla uirtus excellentior, præponi potest, quàm quæ de maioribus nostris originem ducit, & quasi dominata uidetur, & hic mos ad immortalitatem gloriæ receptus est, & à posteris illa gratitudo maioribus debetur, ne res suas præclare gestas, obliuione obrui patiantur: sed uos, qui ex auita illa laudis possessione nunquam deflexistis, harum rerum, dignitatem ipsi intelligitis, & meum studium probabitis,

tis,

N V N C V P A T O R I A .

tis, uestræq; florentissimæ urbis laudes,
 una cum maiorum præclaris facinori=
 bus coniunctas, candido animo susci=
 pietis, quas si non tam splendido ac ele=
 ganti carmine, ut decuit, contexui, ta=
 men, cum conatus etiam illorum, qui
 sperato successu destituuntur, uolunta=
 tis laudem præclaram mereri soleat, in
 bonam partem, quicquid id est officij,
 uestra amplitudo & prudentia accipi=
 at, & hunc libellum ob uestras laudes,
 quæ maximæ & celebratione dignæ
 sunt, & propter communis patriæ glo=
 riam, patrumq; memoriam clementer
 tueatur, nam & ea ratione, & uos po=
 steritati consulere arbitror, si maiorum
 uestigia strenue secuti, & uirtutum sua=
 rum admiratores, & cultores, celes=
 rimam rempublicam uestram clarissi=
 mis moribus optimisq; institutis guber=
 naueritis, quod quidem tanto studio fa=
 citis, quo maiori non potuit, & patri=
 bus uestris in possessione ueræ laudis,
 si non priores, certè tamen æquales esse
 conamini, & in hac pulcerrima uirtu=
 tum

EPIST. NVNCVPAT.

tum contentione, non parum authori-
tatis, & dignitatis uestris etiam nepoti-
bus adijciatis, Sed ita demum uos pa-
triae profuisse posteritas attestabitur,
si literarum diligentem rationem,
quæ laus huic urbi semper fuit
propria, habueritis. Bene fe-
liciterque ualete. Lip-

sia Anno Domini

M. D. LIII.

IX. Octo-

bris.

FRIBER.

FRIBERGVM
IN MISNIA IO:
ANNIS BO:
CERI.

Ter quater exegit repetitū Cynthius orbē,
Dū procul à patria, fidisq; remotus amicis,
Cara per oblatam diduco tempora sortem,
Nec piger Aonijs desudo miles in aruis,
Doctarum captus fama, studijsq; Sororum:
At uarios uitæ casus, sortisq; labores,
Experior, cupidam dum mens absoluere metam
Nititur, ut cultu, rerumq; feracior usu,
Venturæ referat fructum, laudémq; senectæ.
Interea uario, non ducta cupidine laudis,
Excita uel plausu, mea lusit carmine Musa,
Arida quæsito fortassis uena fauori,
Si caruit, ueniam poterit tamen illa mereri,
Dum uetat ingenium uano sterile scere fructu,
Et se dissimilem, magnis non segniter infert,
Iam quibus exultat Germania clara Poëtis:

Iam te Misniacis Fribergum nobile terris,
Et tua facta canam, meritum detrectat honorem,
Non tibi liuor edax, nostris qui forte Camænis
Notior, antiquo referam dum clara sub æuo
Facta, quibus magnas æquasti fortiter urbes,
Virtutesq; tuæ, simul & primordia gentis,
Vrbis & egregios mores, ritúsque uerendos,
Incrementa meis describam miraque Musis.

B

Vrbs

Vrbs mihi leta faue, nostros dignata labores
Et tua facta legi, quæ iam quoq; laudibus ornas
Teq; tuosq; simul. nostris uenerabile terris
Sydus, & antiqui prælustri gloria secli,
Nulli iusticia, quæ nulli cedis honore,
Diuitijs elata tuis, elataq; fama,
Quam capit, & totus qua uergit terminat orbis.
Ardua magnanimas, & digna corona per urbes,
Quæ caras sodiunt terræ per robora uenas,
Hic ubi præclara diductus origine Myso,
Montanas habitat, simul armis uindicat urbes,
 Si licet ingenijs, & claras laudibus urbes
Insignesq; opibus, uitæ quarum indiget usus,
Et bene res gestas æuo mandare futuro,
Quis uetat et tantam meritis pro laudibus urbem,
(O utinam potero saltem quo serior ætas,
Ista sciat) laudare meis, sua factaq; Musis.
At licet Aonijs latices mihi fontis, & unde
Castaliæ tenues labris sitientibus haustus
Concedant, tenuique meas aspergine Musas
Vix recreent, urbisque satis notissima fama,
Pierios facile cantus, tenuemq; Thalian
Spernet, & exuperet uirtutum mole suarum.
Attamen aggrediar, forsitan mihi dexter Apollo,
Et mihi Pegasides concedent carmina Diuæ,
Carmina Fribergi meritis referentia laudes,
Syderaq; insignem ductura per ardua gentem.
 Ecquis io superum, quorum uiget illa fauore,
Fautor adest? tanto mecum se credere ponto
Qui uelit, & placidos cœptis concedere uentos.
 Vos mihi

Vos mihi monticolæ concedite talia Musæ,
Carmina, Mintiadæ diuino qualia uati,
Dum canit errantes post eruta Pergama Troas,
Ardua maganimæ referens primordia Romæ,
Et uos imprimis, quæ semper Oreades altos
Excolitis montes, quibus urbs & clara secundis
Utitur, & uastos terræ penetrare recessus
Audet, & ad stygias quas illa recondidit umbras,
Vallibus argenti nigras euoluere glebas:
Assitis: nam uester honos, & gloria nostris
Queritur inceptis, mihi uos non dura canenti,
Fundite perpetuis mansurâq; carmina seclis.

Est sita, qua roseo glacialis sæuit ab ortu,
Eurus, & algentes Albis constringit arenas,
Terra uiris, armisq; potens, dum fata manebant.
Eudosijs habitata uiris, nunc Misnica pubes,
Incolit eiecti sedes, quas longa uetustas
Mutauit, dixitq; suæ cognomine gentis.
Fluminibus regio, multis inclusâq; syluis,
Diuersas spectat uario sub sydere gentes.
Albis ab Aurora quâ siccos irrigat agros,
Vandalicos fines, & rura patentia spectat.
Excipit à medio uicinos sole Boëmos,
Saxonas ad gelidâ semotos respicit Arctō (gros.
Quâ uenit Austriacos Zephyrus mox cōspicit a
Terra sub Arctois qua uix præstantior oris,
Principibus generosa suis, promptissima bello,
Vbertate soli, fuluis fœcunda metallis.
Exornant alias, & ditant munera terras,
Hæc gignit fruges, hæc dulcis dona Lyei,

Situs Mis-
nica.

Laus Mis-
niae.

Thuriferis alibi tellus est pinguis arenis,
Illa sed argenti riuus, fuluïque metalli,
Omnes exuperat: Temese quot culta refudit,
Quot dedit Eoæ fœcundâque uena Syenes,
Quot Cybeles plâgētis agri, quot Thracia tellus
Misnica tot fundit præstantia terra metalla.
Quot Sicyon baccas, quot fertilis Africa spicas,
Inclyte uel quot habes tumidos Bumaste racemos,
Tot tenet argenti prælustris Misnia uenas.
Hec æris, plumbique nigri, producit & albi
Congeriem: grato quid consita rura Lyeo,
Aptâq; commemorem, gratis quid frugibus arua?
Et licet ingentis spectas loca singula mundi,
Non tamen inuenies, quo sit tam fertilis ullo,
Materies congesta loco, uel largius usquam
Indulfit natura sibi, tam diuite uena,
Quæ non cessanti transmittit secula fructu.
Gratia dijs superis, qui tanta notescere dona,
Non prohibent cœlo miseris mortalibus alto,
Abstrusas sed sæpe uias, tacitôsq; meatus,
Demonstrant terræ, plumbi quâ copia, quâue
Argentum obscuris largè succrescat in antris.
Nunc mea Calliope, tantis quæ dotibus, urbem
Præ reliquis splendet, memora, nec scâdere mecû,
Æriferas pigeat ualles, montésq; beatos,
Præmia pro cœpto referes æterna labore.
Túq; adeo primum, merita celeberrima fama,
Quæ facile reliquas uincis tot dotibus urbes,
Aut licet argenti uenas, aut ardua spectes,
Quæ tibi perpetuæ peperisti nomina laudis,

Tu celebranda mihi, merito tu carminis huius,
Urbs mihi crescis opus, quamuis fortasse recuses,
Sorte tua felix, vulgi clarescere plausu,
Attamen antiquo tua dicere facta sub ævo,
Et decus, & famam uicturis addere chartis,
Me uirtus tua magna iubet, quam maximus ultro
Ambit honos, sequiturq; tuæ uestigia laudis.

Iam reuocare decet lapsarum secula rerum,
Et quibus auspicijs urbs primis creuerit annis,
Quas tuleritq; uices ignis, Martisq; tumultus,
Et sua de priscis diducta annalibus acta,
Inspicere: hanc uarijs cum cernes casibus actam,
Atq; tot innumeros fati uicisse labores,
Quisquis es, instabilis mecum facta aspera Diuæ,
Defensamq; urbem, placidis mirabere Diuis.

Hæc ignota prius, rigidis incultaq; siluis,
Terra fuit, uisu tristis, nec uomere scissa,
Protulit optatas alterno tempore fruges,
Vtilitate carens, sed duris obruta spinis,
Texuit incultis setosos uallibus apros,
Fertilis & nulli tam largæ copia uenæ
Cognita delituit, Stygijs admota tenebris,
Dum Deus, atq; hominum melior fortuna labores
Respiciens, tantas placuit splendescere uenas,
Amplius haud cœcis nequicquã et crescere terris.
Sed quam miranda primo hæc indagine uena
Fulserit, & nostris fas est pertexere Musis,
Tu qui res miras, & summi facta Tonantis
Forte leges, meritas, ne sit graue, dicere grates.

Urbs iacet insignis, priscis Hermūdurus annis, Qua ratio

B 3

Quam

ne

ne uenæ Fri
bergenses
sint inuentæ
primo.

Quam coluit, populo fœcundis nota salinis,
Halis. Saxonica non infima gloria terræ,
Huc fors Goslaricis auriga profectus ab agris,
Venerat, & currum sale cum replerat onustum,
Pergit, ad insignes hæc munera ferre Boëmos.
Iam patriæ fines, iam paruaq; littora Salæ
Liquerat, & Mysicas curru calcarat arenas.
Tunc, ubi Fribergi quâ nunc decus eminent urbis,
Orbita fortassis tellure reuulsit ab ima,
De scopulo partem, uarijs quæ tincta figuris,
Argenti, plumbiq; fuit, uariûmq; secutas
Exhibuit uenas, una de parte, metallum,
Alleuat hanc auriga stupens, & curribus abdens
Ad patrios desert, ceu munera mira, Penates.
Heu nimis ignarus rerum, sortisq; benignæ,
Quanta sub incultis latitaret copia terris,
Argenti, quales facilis clementia cœli,
Illi diuitias monstret. sic obruta sorde
Errat in abstrusis docilis solertia rebus.
Et magni recidunt sine fructu sæpe labores.
At Deus, & fortuna potens, cui fauerit, illum
Sæpe uides positus, subito ditescere, curis,
Diuitijsq; amplis nullo sudore paratis
Otia tranquilla, sine luctu, ducere uitæ.
At nihil inuitis humana potentia Diuis,
Sollicitoq; potest acris sub pectore cura.
Sic quoque Fribergi diuino munere uena,
Nota per aurigam, cui si fortasse fuisset,
Nota metallifera tam præstans copia uallis,
Inuentas simulasset opes, uenamq; repertam,

Fodis=

Fodisset, tantæ ditatus munere sortis,
Inscius abreptam scopuli sed parte galenam,
Goslariam defert, urbs quæ tunc clara fo dinis,
Ista præcipuis florebat in arte magistris.
Tum cito quæsitus, qua parte reuulsa, uel unde
Hanc ferat, ille locū mōstrat, cupidēq; rogantem,
Detulit auulsa scopulum quâ parte notarat.
Protinus inuenti præstans uis nota metalli,
Goslaricas longe uisa est superare galenas.
Pectora mox tanti commota cupidine lucri,
Misniacas adeunt terras, cumulóq; feruntur,
Huc, ubi Fribergum sublimes tendit ad auras.
Casus opus cœptum iuuuit, fortunáq; mira:
Forte metallifera qui claruit arte magister
Quâ fo dit abstrusum sub terris Saxo metallum,
Principe Brunopoli qui nomen præbuit urbi
Immerito læsus, damnisq; affectus iniquis,
Exijt his terris, magna comitante caterua,
Fosforum, et Mysicas profugus migravit in oras,
Principis & primo ueniam, sedémq; quietam
Exorat, caussásq; aduentus ordine pandit.
Excipit hic placide profugum, socijsq; secutis,
Has sedes habitare dedit, iussitq; uolentes,
Cum Mysis una proprio considerare regno,
Inuentásq; recens studio perquirere uenas.
Scilicet hinc clara pars nunc quoq; restat in urbe,
Saxonicum referens nomen, morésq; uetustos,
Nunc opus hoc etiam quæ plura uocabula poscit,
Saxonicas referunt ueteri de nomine uoces.
Sic ubi demigrans, patrias relliquerat oras,

Corpore me
tallico, Ma
gister Me
tallorum è
Saxonie
VVildeman
no, Friber
gum profi
ciscitur.

Vulgo oppi
dum Saxo
nicum.

Saxoq; Misniacis steterat nouus incola terris,
Nec mora perfo ditur tellus, cito maxima uenæ
Eminet ubertas, & copia diues inundat
Quærentes, multisq; locis latitare repostum
Indicat argentum, per densa cacumina uiles
Mox creuere casæ, uentis ut tutus & imbris,
Effossor placidam caperet de nocte quietem,
Syluâq; paulatim rigida succisa bipenni,
Cessit, & ingentes late reserare fò dinas
Festinat studiosa manus, iam lætâq; ramo
Monstranti, plures terræ sub carcere uenas
Inuenit, & multis loca quæque ualere metallis.

Iam uaga diuersas euulgat fama per oras,
Fribergense solum miris & laudibus effert,
Inuentâsq; recens uenas, iam scilicet altos
Sustollunt animos, quos spes huc traxit, & omnes
Feruentes, cupiunt huc solum uertere curas,
Excutiuntq; uagæ non segni pectore uenæ,
Flexus, & dubios per mille foramina cursus.
Cum forsân natu senior, cui plurima dictis
Augurijsq; fides, celsa ceu rupe sedebat,
Sustulit ad cœlum uultus, lætûsq; profatur.
Fallor an hi fient ingentia mœnia colles,
Magnanimosq; Duces, genus alto à sanguine Re
Ista dabit tellus, magnis qui fortiter armis, (gũ.
Ardua Misniacæ decorabunt nomina gentis.
Hæc Patria, hæc sedes mortali lumine functos
Accipiet rursus, magnóq; æquabit olympto.
Nec spes augurij uero fuit irrita uati,
Impleuitq; fidem, fausto plaga subdita cœlo,

Vberæ

Vbertásq; nouæ, fœcundæ & copia uenæ,
Hic gratas habitare domos, circundare muris
Et tenues iussere casas, mox creuit in altum,
Cespitibus congesta domus, tectisq; salignis
Obsita, uix nocuos nuper quæ depulit imbres.
Mox lateres, alto nituere & tegmine cupra,
Vastior & pulcro concreuit culmine moles,
Quiq; prior paries gleba confectus inertis,
Clauferat expulsos cupidis à matribus agnos,
Iam tenet impositas liquido de pondere massas.

Iam Deus humanæ domuit qui crimina uitæ,
Corporea passus mundum uestire figura,
Post sumtam fragilem pura de uirgine carnem,
Mille per & centum uitam traduxerat annos,
Bis sex lustra tamen, ter quinos insuper annos,
His adde extructæ sic tempus conuenit urbis,
Marchio Misniacas quando celeberrimus oras,
Rexit, magnanimi sortitus nomen Othonis,
Imperij Cæsar Fridericus nomine Primus
Tunc fuit, immenso primum cum robore murus,
Ductaq; congesto succreuit ab aggere fossa.
Fata regunt homines, fatisq; uolentibus urbes,
Et rerum leuibus crescunt primordia causis.
Credere quis quondam potuit? dum fata manebãt,
Montibus his rigidis fuluum latuisse metallum,
Argenti & liquidas florente sub arbore massas:
Credere quis quondam potuit? per lustra ferarum
Horrida, per siluas, inamœnãq; regna luporum,
Ardua nunc claras creuisse sub æthera turres.
Nunc ubi quã primũ, (quid non longæua uetustas

Tempus con
ditæ urbis.

Fribergum
ab Othone,
Misnense
Marchione
conditum.

Immutat) rigidos saepe aduena strauerat apros,
 Ilex & teretres neruoso cortice glandes,
 Protulit immundis alimenta salubria porcis,
 Ardua magnanimos compellit curia patres,
 Qui pulcris claram moderantur legibus urbem,
 Deuia quæ lustris & quondam silua ferinis
 Apta fuit, rudis, & nullo sine nomine tellus,
 Nunc urbis nomen, magnasq; amplectitur arces,
 Hic modo tot cernis, sacris onerata trophæis,
 Tempa, tot artificūq; manus, tot nota sepulchra,
 Heroum, ueterum referunt qui stemmata Regum,
 Signaq; nobilium generosis indita ceris,
 Atq; inter cultasq; domos, pretiosaq; tecta
 Aduena diuitias urbis, miratur & amplas,
 Hæc quibus è multis floret celeberrima sedes.
 Et male culta prius, tellus atq; horrida uisu,
 In magnas nunc creuit opes. Sine numine Diuum,
 Nil bene procedit: claras feliciter urbes
 Iura, magistratus, mores, sanctūq; Senatum
 Condere, non mentis præclaræ laudis egenæ,
 Principium at felix, donat, finemq; secundum,
 Iupiter à cælo miseris mortalibus alto.
 Iam celsæ stabant turre, iam tecta, domusq;
 Fossaq; cum muris claram circumdabat urbem.
 Deerat adhuc nomen: largis sed copia uenis,
 Cum fluxit, tantis hinc consona nomina rebus
 Et decus, & famã traheres, laudēq; perennem,
 Fribergum indigenæ claro te nomine dicunt,
 Libera de fossis quasi ferres munera terris,
 Nec tibi difficili fluerent indagine uenæ.

Nomen ur-
 bis unde da-
 tum.

Mirum

Mirū opus, ingentis qui cōtinet omnia mundi,
 Tot uarias uenas sub Tartara pene reclusas
 Innumeris scaturire bonis, paucasq; repertas,
 Commoda quæ miseris, alimētāq; debita præstēt,
 Sed uix post uarios casus, & mille labores,
 Effulgent, stygijs & tectæ saepe tenebris,
 Anxia defraudant sperato pectora sumtu.
 Illiæs & triplex circum præcordia ferrum
 Constitit, horribiles terræ penetrare meatus,
 Qui potuit primum, quâ nox obscura tenebras
 Semper alit. quid non mortalia pectora cogit,
 Auri sacra fames? abstrusum mille latebris
 Et lateat cupidum duris in cautibus aurum,
 Defossumq; procul media telluris in aluo,
 Quâ non ulla uia mortalis semita ducit,
 Huc tamen humanæ progressa potentia curæ,
 Imaq; corrasit gemebundæ uiscera terræ,
 Nititur & medijs Plutoni e faucibus aurum
 Eripere, in nigras ausa & descendere terras,
 Per lapides sibi quærit iter, per mille pericla,
 Audet adire feram, subitanq; accersere mortem.
 Vincit iter lucrum, lucro patientia crescit,
 Lenit & ingentes sumtus, manuumq; labores.
 Adde acres curas, gemitus, & plurima uota,
 Dum mens impensas cunctis efflagitat horis.
 Adde quot & rigidos defossor ferre labores
 Cogitur, & caræ quasi uendere tempora uitæ:
 Quem leuis in nigrum cum ducit scala foramen
 Aërios linquit tractus, aurasq; salubres,
 Tartareas ueluti & sedes, stygiæq; paludis

Humana
audacia.

Fossorum pe
ricula & las
bores.

Stagna

Stagna petit, densas & squallēs tendit in umbras,
Succinctus coreo, uiliq; indutus amictu,
Et manibus moderatur iter, stellata uidetur,
Squallida sulfureo facies & sordet odore.
Iam si forte loco manus, aut pes lubricus erret,
Labitur in præceps, toto & discerpitur antro,
Mille in frustra secant & acutæ corpora cautes.
Ille gradus postquam cautè descendit ad imos,
Atq; iter emensus durum, sua brachia iactat,
Inq; uijs duris, cæcisq; ambagibus errat.
Ingreditur: durasq; manus ad saxa retorquet,
Et uenæ scrutatur iter, cum densus obumbrat
Os faciémq; simul, qui nigris halitus antris,
Et primo tremulo confundit lumine lichnum,
Naturam nocui portans, uirésq; ueneni.
Iam si forte uolet cœlum, quod desinet istis
Esse locis, cupidè porrecta fronte uidere,
Imminet ante oculos (horrendū) pēdula cautes,
Terribilēq; inq; caput lapsū iam iamq; minatur
Post ubi peruentū est operis quā maximus ardor
Incipit: ille alacres intendit ad ardua palmas
Saxa, remollitas ardētq; auellere partes,
Insurgens cuneis, & duri pondere ferri,
Prædurum disspescit opus, uibrantur ad iētum
Brachia continuum, donec pars pulsa recidat.
Nec fessus dimittit opus, moda larga supersit,
Vena tot exhausti pretium prægrande laboris.
At licet innumeros immani pectore casus
Perferat, & caræ uenalia tempora uitæ,
Ambiguus credat fati, sorti q; uaganti,

Signum ue-
nientis hali-
tus uenenoſi

Atlas

Attamen ex cunctis quæ ferre pericula sœuit,
 Hoc lethale nimis subita quod perdere morte
 Sæpe solet, gelidæ fossorem in carcere terræ.
 Nam cum durities structo laxatur ab igne,
 Inde grauis (mirum) corrumpens omnia latè
 Halitus exurgit, fumo nutritus & igne,
 Materia & uaria, uasto quam terra recessu
 Producit, gignitq; frequens, uirésq; nocendi
 Attribuit, rimas qui se diffundit in omnes,
 Inuenta donec semet superiniicit undæ,
 Hic latitat, manatq; super, nocuúmque uenenum
 Occulit intactus, post flammæ forte remotas
 Ad solitum festinat opus, cæcásque tenebras
 Intrat & audaci loca caligantia gressu,
 Nescia supremæ pubes miserabilis horæ.
 Nam simul ut tenui (quis posset credere) tactu,
 Has commouit aquas, lapsus uel rupe lapillus,
 Illas exili recidenti & puluere stringit,
 Emicat extemplo ignoti uis dira ueneni,
 Et totum penetrat lethali robore corpus,
 Spiritibusque occludit iter somniumque supremum,
 Alliciens uitam, sine sensu pene resoluit.
 At dilecta Ioui, longisque urbs inclyta sectis
 Dij tibi propitij, quis enim negat esse Deorum
 Illud opus? largis te donauere fœdibus,
 Teque his præ reliquis uoluerunt dotibus auctam,
 Ut non difficilis flueret tibi copia uenæ,
 Ne rigidus longis caderet labor irritus annis,
 Frustraretque tuos mœrenti pectore ciues.
 Semper inexhaustæ tu polles munere uenæ.

Halitus uene-
 nosus, qui
 fossores sæ-
 pius suffo-
 cat.

Sæpius

sæpius & quantum rigidis de cautibus aufert,
Quando opus exercet cæcis operosa tenebris
Turba, noui tantum rursus succrescere plumbi
Aspiceres, ueluti gelida ros nocte reponit,
Detondunt quantum Siculi sub sole iuueni.

Nec coit angustè tam magnæ copia uenæ,
In partes sed fusa amplas, tractûq; patenti,
Vicinas ditat simili plumbagine terras,
Fribergi decus & ueluti primæua secutas

Metalla ad-
hærentia
corpori me-
tallico Fri-
bergenfi.

Iura, suum autorem noscunt propriosq; penates.
Quid Scharfenbergi gelidû quod cõspicit Albim
Munera, lanificæ memorem uicinâq; T Schopæ,
Quæ Sachsenbergum propria sic gente uocatum
Innumeris uenis, multis & dotibus ornant.

Hoc Glashuta tuas quid laudem carmine uenas?

Quidue Frauenbergi duplicis? quid magna To-
Dona? quid æriferæ non cessatura Libenæ (ranti
Munera? uos Saxo primis inuenit ab annis,
Solerti & uestras reserauit mente fõdinas.

Laus Saxo-
num, qui pri-
mi in Mis-
nia, Vnga-
ria, Mysia,
& Thracia
fõderunt
metalla.

Salue flos patriæ gentis fortissime Saxo,
Ecce metalliferi tua tollût nomina montes, (tellus
Quos Thrax, quos Mysos, quos & modo Pãnona
Quos fõdit innumeris iam Misnia tota fõdinis,
Scilicet armipotens, & dextera sueta labori,
Has prior excussit solerti indagine uenas,
Monstrauitq; nigris tot dona latentia terris.
Ausâ per obscuro Plutonia regna meatu,
Per lapides & quærere iter, per densa uiarum
Claustra, quis hos primû potuit tolerare labores
Saxo fuit, ualidos primû hic perrumpere montes,

Elicere

Elicere & docuit largas plumbagine uenas.
Salue iterum, primus tam clari muneris autor,
O decus excelsum magnæ Germanidos oræ,
Pannonij montes, & te Rhodopeia iactant
Culmina, te Mysiæ resonantq; uehuntq; fœdinæ.
Omnibus his melior, largis atq; una metallis
Misnia fertilior, merito te tollit honore,
Fribergum imprimis, memori te semper in æuo
Euehit, auspicijsq; tuis se fortiter ortum
Gaudet, & antiqui quoq; iure superbit honoris.
Fribergũ ô patriæ decus, & pulcherrima Misnæ
Gloria, præstantem cui te tot dotibus urbem
Aequiparem? quanto tollam tua nomina uersu.
Scilicet argento præstans, uarióq; metallo
Maior opum nulla est tecum quæ copia certet.
Ismara quid memorem pretioso consita Baccho?
Aut olei magnum qui præstat laude Taburnum?
Velleraue Aethiopũ? rutuli quid turgida Ganges
Flumina? siue Tagi fuluo splendentia ab auro?
Vincit opes tantas urbs toto cognita mundo,
Argenti quæ tot gignit largissimariuos, (mettus,
Hybla quot altus opes, quot flores gignit Hy=
Totáq; cui largis cedunt Amathunta metallis.
Scilicet ubertas & tantæ copia uenæ,
Surgere promeritos huic urbi iussit honores,
Et loca præcipua uoluit clarescere laude,
Quæ steterant nullis olim circundata muris,
Nunc urbis nomen, præclaram naetáq; famam.
Tam quia fœcundæ non unquam copia uenæ,
Misniacis audita fuit, uel cognita terris,

Atq;

Atq; metalliferis quæ nunc quoq; uallibus urbes
 Vicinæ florent, tunc aspera silua tegebat,
 Sola urbs hæc primis sed laudem seruat ab annis,
 Et decus ingenti quoq; nunc cum laude tuetur.
 Nescia perpetuæ uires amittere uenæ.
 Principibus quæ grata suis, solamen, & acre
 Auxilium, bellis etiam quos sæpe iacentes
 Erexit, pulsosq; ad iura paterna reduxit.
 Illius auxilio nocuos hi fortiter hostes
 Strauerunt, ualido Fribergi robore fulti,
 Seu uirtus bello, nummi seu copia castris
 Defuit, hos habuit firmatos anchora portus.
 At cum grata leni fluxerunt tempora pace,
 Hos iuuat, semperq; opibus regalibus auxit.
 Hinc decus, & famam, laudes, noménq; perenne
 Laudatus toties cunctis annalibus heros
 Henricus peperit, qui pace insignis & armis,
 Tempore Misniacis uiguit quo Marchio terris
 Congestas spectauit opes, unôq; repostas,
 Forte loco uenas, liquefacta ut copia tantam
 Redderet argenti summam, quanta illa Boemi
 Frugibus insignem, magnis atq; urbibus amplam
 Terrâ emere, & proprio potuisset iungere regno
 Diuitijs ast ille suis contentus, & uno
 Haud uoluit geminis curas accersere regnis.
 Et pius abstinuit bellis, scœuôsq; perosus
 Qua potuit placida sedauit mente tumultus.
 Atq; alias artes, quando non bellica nubes
 Ingrueret, causamq; daret ciuilibus armis,
 Hic profuturo solers executi usu.

Fribergum
 magnū præ
 sidium Mar
 chionibus
 Misnensib.

Venarum
 Fribergen-
 sium tanta
 copia & fe
 cunditas, ut
 Henrichus
 Marchio su
 is opibus to
 tam Boemi
 am emere
 potuisset.

Vrbs

Vrbs iacet Hercinijs non longe disita siluis,
Northusiam ueteri dixerunt uoce Cherusci,
Cōuocat hic proceres, quorū cupit inclyta uirtus
Roboris eximium specimen, laudisq; decoræ,
Edere, uenturæ famamq; referre senectæ.
Nec mora, conficitur prælustribus area signis,
Circulus in medio, pretiosaq; ponitur arbor,
Insignis trunco, ramis insignior altis,
Et pars de folijs fuluo splendebat ab auro,
Pars alia argentum pulcra referebat ab arte.
Si quis in aduersum ualidis tam uiribus hostem
Irrueret, male firmus equo turbatus ab alto,
Ut petat immundas duplicato poplite terras.
Alter at immotus, tanto nec territus ictu,
Aspiceret socium lenta uix surgere arena,
Hic folium acciperet fuluo quod splēdet ab auro,
Victor & hoc pretium claræ uirtutis haberet.
Si quis at in socium ualidis tam uiribus hastam
Conijceret, nec lapsus equo, sed fracta recidat
Hasta, nec ille tamen petijt quem fortiter alto
Tergore quadrupedis recidat, uirtutis haberet
Quod nitet argenti folium laudabile signum.
Post ubi sic meritos cunctis decreuit honores,
Exilijt plausu pubes, ostendere in armis
Séq; auet, & rigidis caput exornare galeris.
Mox ineunt bini dubiæ certamina pugnae,
Et quassant tremulas animis ingentibus hastas,
Alternisq; uehunt spacijs, flectuntq; feroces
Quadrupedes, & se directis eminus hastis
Excipiunt grauiter, stant circum plurima dictis

Northusiae
certamen e-
questre, ubi
arbor aureis
et argenteis
folijs, ex o-
pulentia ue-
nae Friber-
gensis erige-
batur.

C

Oreq;

Oréq; turba fauens, fumat de puluere campus.
Illi iter intrepidi uertunt, rursúm; refecti,
Ingeminant ictus, falsæ simulacrâq; pugnae,
Ambo accensi animis, & neuter cedere pugna
Postulat, infestum ni primis strauerit hostem,
Et tanto superet solus certamine uictor,
Qui decus, & laudes, & præmia digna reportet.

Talibus hic ludis tranquillæ tempora uitæ,
Posthabitis bellis, & pulso Marte peregit,
Diuitijsq; suis licitos contendit in usus,
Aut his religionis, opus uel iuuat egenos,
Aut pia Castalidum prouexit regna sororum,
Felix ô nimium felix, dum sceptrâ tenebat,
Excultúm; tuis Fribergum nobile uenis,
Sedula laudatis urbs tunc intenta fodinis,
Cum tranquilla sui degerunt otia ciues.
Tunc opibus creuit magnis, ornatâq; forma
Maiori, è tenui summas excreuit in auras.
Diuitijs & nota suis, clarisq; fodinis,
Magna putabatur uicinis gloria terris.
Iám; diu poterat felix & magna uocari,
Et sua non ulla fuderat sors tacta ruina,
Tempore quo tantæ surrexit gloria uenæ.
At Dea, res hominum quæ nutu lubrica uersat
Hic (dolor) in clades uarias, & mille labores,
Incipit & placidum in luctum mutare tenorem.
Hic geminat tristes nullo discrimine casus,
In tua damna ruens flammis, belloq; feroci,
Hei mihi quot tristes lacrymas, quã dira doloris,
Et tibi terribilis peperit quot uulnera mortis?

Quot

Quot luctus caussas? Sicco tua lumine damna
Quis legat? in cineres quater ima ex stirpe relap
Fortiter & toties nocuis circumdata signis. (sa.
Fortunæ & casus nimium iactata per omnes,
Ut taceam miri tibi quæ uis aspera fati,
Duriter & nocuit taciti inclementia cœli.

At nunc tantorum seriem, caussasq; malorum
Ordiam, & ueluti res accidit, ordine pandam.

In primis tristem casum, tristissima miri
Damna canam fati, primi quod caussa doloris
Extitit huic urbi, uenis peperitq; nefandam
Perniciem, pestemq; suis, Num credere fas est?
Noxia secreto minitari sydera cœlo.

Inferre & tutis nocitura pericula terris?
Tam fors Fribergi uix centum floruit annos,
Et modo fecundæ creuerunt undiq; uenæ,
Exeruerè suas & fructu diuite uires.

Mœniq; circum multæ cum forte tabernæ,
Præbebant gelidos crebris fossoribus haustus,
Hic pars ut forsân ferijs otiosa diebus
Confluxit, læta Cerealia munera mente,
Et capiens positis rarissima gaudia curis,
Ecce noua hic turbant tristes spectacula mentes,
Obijciturq; oculis nimium res mira relatu,
Quæ cura ingenti & confundit corda dolore.

Forte cohors lætas duxit de more Choreas,
Ab iræ superum, casusq; ignara futuri,
Eheu sic sæuus media inter gaudia luctus
Clam latet, ignari petimus conuiuia, risu
Soluimur immodico, rigidi uis aspera fati,

Mirabilis ca
sus quo ue
næ Friber
genses dete
riores factæ
sunt.

Cum latet in foribus, cædes, & mille dolores,
 Hora insperata, sæpe & tristissima mortis,
 Hic quoq; sic aliquis subito languescere morbo
 Cæpit, & indixit uitam iam Parca supremam.
 Protinus expetitur solito de more sacerdos,
 Crimina qui uitæ exploret, ueniâq; benigne
 Dignetur, superis animam lucretur & astris.
 Nec mora festinat tristes languentis ad ædes,
 Sacra uerecundo præfertur & hostia ritu.
 Huc ubi ferales duxit pars una choreas,
 Altera spectatrix, uiridi sed constitit herba.
 Aut sic ira Deum, fragilisue superbia mentis,
 Commisit, dubium, lætis intenta choræis,
 Turba tibi solitos petulans non reddit honores
 Christe potens, flexoq; tuum non corpus adorat
 Poplite, at argutas tetigit qui pollice chordas.
 Vno subsidens fors poplite sacramentum,
 Agnouit, Christumq; pio ueneratur honore,
 O solus felix, ô terq; quaterq; beatus.
 Omnibus existis meliori pectore felix.
 Vix prætergressus populo comitante sacerdos,
 Cum cito terribili se tellus pandet hiatu,
 Absorbetq; uiros, una iunctasq; puellas,
 Quæ stetit & miseri spectatrix turba choræi,
 Solus at argutas tetigit qui pollice chordas,
 Hæsit in exiguo scopulo, post inde reductus,
 Funibus, extemplo tenui qua territus hæsit.
 Pars cecidit, reliquas lapsu comitata ruinas.
 Hinc (mirum) gelidis absumta cadauera terris,
 Cum quærit studiosa manus, tellure reuulsa

Hiatus ter-
 ræ saltato-
 res & salta-
 trices ob-
 spectum sa-
 cræ Eucha-
 ristiaæ hono-
 rem absor-
 bet.

Appa

Apparent nusquam Stygijs immersa tenebris,
Discite mortales Diuum non temnere honorem. Die Mord-
Iam quoq; ferali retinet de morte fodina, grube.
Nomen, & hoc memori factum testatur in æuo.

Post hæc delituit toto miracula seculo,
Fribergæ facilis fuerat quæ copia uenæ,
Nec solitas, produxit opes, suetumq; metallum,
Vrbsq; insons tantas alieni criminis iras
Experta est superum, fructu priuata benigno,
Tunc primum uersæ doluit mala plurima sortis.
Tunc squallore suas obiectas undiq; uenas
Vidit, & ingentes frustra cecissee labores.
Tam graue supremi meruisse est numinis iram.

Vix hæc pertulerat tristis miracula casus,
Cum noua sollicitas rursus spectacula mentes
Terrificant, quatiuntq; nouo uix corda pauore
Sopita. Egregiæ correptus amore puellæ
Forsan erat iuuenis, potiundi nulla facultas
Cum concessa fuit, magicas se uertit ad artes.
Quæsitumq; magum donis, precibusq; fatigat,
Vt loca secretis monstret conuentibus apta,
Tempus & alloqui caræ decernat amicæ,
Annuat, & Iuuenis cupida spe pectora firmat.
Quid non fata parant? cæco correptus amore,
Nec noctis tenebras, nec spectra uagantia uitans,
In loca deductus solo tenebroso recessu,
Hic magus horrendum Iuueni, lethaleq; monstrum
Obijcit, ille ratus cupidam uenisse puellam,
Præparat amplexus, & uix sua gaudia differt.
Porrectaq; manu iam iam contingere gaudet,

Alius casus
terribilis.

Tempore speratæ tam longo corpus amicæ:
 Tum cito, comprehensum, Dæmon, miserabile cor
 Parietibus miseri rigidis illisit amantis, (pus
 Atq; animam Stygias secum diduxit in undas,
 Inque magum corpus tam forti proiecit ictu,
 Illic semianimis tota quod nocte iaceret,
 Donec uectâ tulit celeres aurora iugales,
 Tunc limpha miser, et multis recreatus ab herbis,
 Vix ut turbatos sanguis remeavit in artus,
 Tum patuit tristis miranda occasio cædis.
 Talibus admonita exemplis effrena iuventus,
 Disce libidinibus rectas imponere metas.
 Hæc ego, quo sævas moueant miracula mentes,
 Semper & ut superis iusti tribuantur honores,
 Vitet & illicitas iuuenum imprudentia flammâs,
 Inserui nostris, ceu facta fure, Camænis.

Bella, & u
 rij labores
 urbis Friber
 gi.

Nunc quoq; quam belli sortē, quæ tristia Mar
 Dāna tulit, priscis præclaraq; facta sub annis (tis
 Et referam sæuos animo quo tendat in hostes,
 Magna qd assumtis & dextera præstet in armis,
 Qualis & egregios firmet constantia ciues.
 Vndiq; præcinctam cum Cæsar dirus ad urbem,
 Fulminat, insidias, uarias atque aggrauat iras.
 Non ego pertexam confictas carmine laudes,
 Aut aliena canam, gestis præconia rebus.
 Ceu res gesta meis narrabo sed ordine Musis.
 Clara diu steterat nullo turbata tumultu,
 Misnia, tranquillo traducens tempora cursu,
 Nullane horribilis sonuerunt classica Martis,
 Aurea sed placidæ currebant secula pacis,

Mox

Mox chorus Eumenidum saevis incanduit iris,
Cui pax leta nocet, dirum qui pectore uirus,
Semper alit, risuque caret, nisi dira nocendi,
Caussa sit, Aut rutilus ignis delapsus ab astris,
Cum sata, cum sylvas, & magnas deuorat urbes,
Aut cum ferali sonuit caua buccina campo,
Incenditque uiros bello, cum plurima caedes
Exoritur, totis & sternit funera campis.

Hec quoq; florenti pestis iam territa sorte,
Hei mala Misniacis meditatur plurima terris,
Quelibet & scelerum quicquid cōplectitur, imo
Pectore profundit, damniq; cupidine gaudet.

Conaturq; fero terras turbare tumultu,
Sopitisq; diu prauos immittere mores.
Mox languet rerumq; fides, legesq; uerendæ.
Plurimus & toto luctus cumulatur in orbe.

Nec mora uesano iam Misnia plena tumultu,
Hostiles acies cernit, Martemq; ferocem,
Plures illicitis urbes affligere bellis.

Heu scelus infandum, proh condemnabilis error,
Dire parens, isto nequaquam nomine dignus
Marte quid immeritos iniusto affligere natos
Quid iuuat in clades, & tristia damna tuorum
Accepto pretio regnum diuendere auitum?
Quis precor ô mentem tam dirus perculit error?
Quis precor usq; adeo pectus furialibus iris
Impleuit? genitor cunctis immanior hydris.

O furijs agitate parens, ô dira tuorum
Pernicies, feritas nullo hæc audita sub æuo.
Quos regnare doles? quos contra suscipis arma?

Albertus II.
Lantgrauis
us Thuringiæ,
et Marchio Misniæ
capitali suorum
odio flagrans,
Misenam,
Imperatori Adelpho
uēdidit,
quæ tumultu
Fribergum
miseriè uexatum,
& durissimè obses
sum est.

Scilicet in proprios, scelus intolerabile, natos,
Quo perijt consuetus amor, quo mite parentis
Nomen, & à summo uis mentibus insita cœlo?
At non credidero quicquam te mentis habere
Humanæ, sed quando uagas prognatus in auras,
Suscepit gremio furiarum maxima, & iras
A lecto inspirans, proprijs te fouit in uluis,
Vberâq; immites primum tribuere Cerastræ.
Non scelus ô ingēs propriam te perdere prolem?
Auxiliatrices & latè accersere turmas,
Ut procul eiectos uideas, tua pignora, natos,
Desertis errare locis, quis credere posset?
Vsq; adeo studium uersum, mentemq; paternam?
Proijce tela manu: sanguis tuus illa tuetur
Mœnia quæ pulsas: si quid modo mentis, & æqui.
Proijce tela manu: bello desiste feroci,
Perdere quo tentas: proles tua: siste nefandam
Pectoris ingluuiem: fraternos lædere Manes
Sit scelus, unanimes æquo qui iudice fratres,
Misniacas moriens iussit regnare per oras.
Quis rogo prærepto demens inuidet honori?
Qui redit in proprios cumulado munere natos.
Tu quoq; quid scœuis iniustis Cæsar in armis
Et restare tuis nil credis uiribus usquam,
Si modo Misniacæ subdes tibi iugera terræ.
Tunc ego crediderim, si fas, attollere contra
Ausurum te signa Deos. Mercaris inique
Niteris & miseros agris turbare colonos,
Et scœuo iniustas popularis milite terras.
Immemor ô ueterum quæ Sueuica turba malorum,
His tuleris

His tulerit terras, patrias cum liquerat oras,
Et fors Misniacas dextro non omine Diuum,
Vastarat terras: sua sed nunc fracta quieuit
Gloria, dum tantam deposcit ad ardua gentem
Prælia, si longis uiguit sua fama sub annis,
Si sepe ignotas bellum direxit in oras,
Rettulit & magnas letanti milite prædas,
Capta uel expulsis possedit regna colonis,
Siqua fuit gesti prælustris opinio belli,
Hic cecidit primum, dum spe fraudata recenti,
Tam ualidas urbes, arces, populúmque potentem
Vincere posse, suis & uictum subdere regnis.
Scilicet haud uno semper Dea lubrica uultu,
Res hominum spectat: iustas cum concipit iras,
Ardet & agnatas Myso defendere terras,
Virtutisque suæ demonstrat robur auitæ,
Eijcitur seuus, castrisque exutus & armis,
Cogitur in patriam profugus sine laude reuerti.
Quid tibi tunc animi, quando tua signa uidebas
Sueue fugam capere, & ualidas instare phalanges
Tunc tibi Misniacæ sunt cognita prælia gentis,
Et quantum uirtute potest, & fortibus armis.
Inunc Misniacas infausto milite terras,
Et pete magnanimam tibi iniquè subdere gentem.
O furor, ô faustis conuicta superbia rebus.
O famæ nocitura sitis, regniq; cupido,
Ingluuias & tristis opum: sic omnia fati
Acta ruunt, primúmque suis autoribus instat
Pœna nocens: tanti non te mouere labores:
Nec sortis, rerúmque uices, non dira tuorum

Sueui quon-
dã Misnã in-
gressi, turpi-
ter eijciun-
tur rursus.

Funera, Misniaco quondam pereuntia Marte,
Nunc iterum notas bello contendis in oras,
Et flammis, & cæde ferox, dulcémq; quietam
Illicitis turbas crudelis Cæsar in oris,
Et non ulla tuis respondent numina uotis,
Quamuis non robur, ualidis nec copia castris,
Defuit, & quamuis aliquas tibi fortiter urbes
Subdideras, prauisq; dolis, turpiq; ueneno,
Sæpe petas fortem sustollere perfidus hostem,
At faustum euentum sceleratis addere cœptis,
Erubit fortuna tamen. Stygiásq; paludes
Tu prior accedis, speratæ copia terræ,

Fridericus fi-
lius Alberti
II Lantgra-
uij Thurin-
giæ.

Quam tibi contingat. tibi sed fortissime princeps
Et Friderice tuo fauit fortuna labori,
Successusq; altos, insperatosq; parenti
Addidit, & summo mitis tua iuuat olympo
Facta Deus, sibi confisos qui linquere nescit
Impaciens sceleris, concessaq; prosperat arma.

At nihil accensam lucro, regniq; furore,
Cæsaream potuit meliori flectere mentem
Iudicio, Mysicas sed fortis tendit in oras,
Sueuus, & ingenti magnas agit agmine turbas,
Bella, necémq; ferens, pretio & quas emit iniquo,
Viribus, & rigidis sibi tradi postulat armis.

Iámq; Tubantinas numeroso milite terras
Liquerat, & Cygni ueterem contendit ad urbem,
Constitit hic triduum, cœptisq; quieuit in armis.

Fribergum
primo obsi-
detur à Cæ-
sare Adol-
pho.

Debilis ut solidas reparauit copia uires,
Hinc subito ante alias Fribergũ tendit ad urbem,
Hanc petit, hæc auida peruersa incendia menti
Præbuit,

Præbuit, ante alias illam sibi subdere tentat,
Diuitias propter magnas, largasq; fœdinas.
Protinus innumeris sua cingit mœnia signis,
Et se terribilem sumtis ostendit in armis.

Nunc age Calliope, reliquarũ et turba sororũ,
Quas ibi tunc tristes cædes, quæ funera Sueuus
Viderit, & roseis demersa cadauera fossis,
Vos mecum ingentis caussas euoluite belli,
Nil fugit altiloquos, & scitis talia Diuos.
Collis erat summis magnæ sub mœnibus urbis,
Vndiq; secretis effossus sæpe cauernis,
Dum plumbi uenas, nigris scrutatur in antris
Ingeniosa manus, multis intactus ab annis,
Casuro similis, uix & sua robora gestans:
(Aspera uis fati) cœpti spes maxima belli,
Atq; huc instaustis senior qui uenerat armis,
Inscius, ingenti selecto ex agmine cœtu,
Occupat hunc montem, castris speculatur & aptũ
Inde locum, positũmq; urbis, uallũmq; profundũ,
Iam iuga uix tardo superauerat ardua gressu,
Cum subito (horrendum) per fossi robora montis,
Pondere pressa nouo, subita & laxata ruina,
In præceps clamore ruunt, uoluũtq; cadentes
Arma uirósq; simul, cœlo fragor intonat alto,
Aspera & obscuris cautes contundit in antris,
Ora uirum, galeásq; feras, ensesq; micantes,
Confixósq; suis, immani pondere, telis,
Diruta nigrantem moles detusit ad orcum.
Scilicet inuitis cœperunt prælia Diuis,
Iniustos & agros prædati, nunquid inultum

Collis ruina
Cæsareani
exercitus ca-
pitaneus, in
principio ob-
sidiõis, cum
magna mul-
titudine in-
terijt, cum
imperitia lo-
ci, & sub-
terranei cu-
niculi, ibi ca-
stra metari
cupiebat.

Fata diu

Fata diu tolerare putas? Percussus acerbo
Hoc casu Cæsar, retro iubet ire cohortes,
Agmen & obsessa rursus seducit ab urbe.
Et speculatorem castris, qui seligat apta,
Nullâq; secretis loca subterfossa cauernis,
Emittit uasrum, tacitè qui circumit urbem,
Atq; locum studio quærit, gaudètq; reperto,
Agmen quo firmo poterit considerare campo.
Occupat hunc Cæsar, munitâq; mœnia pulsat
Arietibus crebris, penitûsq; euellere tentat.
Interea ciues cultis, arma omnia tectis
Educunt, murûmq; simul, uallûmq; tuentur,
Et uigiles, ualidas, fidissima pectora, portas
Obseruare iubent, ne noctu forsitan hostis.
Insidias tentet, tecto aut succedere fidat.
At dum prægrandem nō cessat rumpere murum,
Cæsar, mox una cecidit de parte relapsus,
Et sonitum immensum latè dedit, illicet omnes
Accurrunt ciues, delapsæ & corpora parti
Obijciunt, subitôq; nouum tellure reuulsa,
Arte struunt mira, lignis, terrâq; refertum,
Densum, amplû, ualidos qui robore pferat ictus.
Hæc loca cum fortes Cæsar defendere ciues
Vidit, & inceptum nihil hîc prodesse laborem,
Seuocat hic iterum socios, & frangere iussit,
Parte alia murum (procul hæc distabat ab ista
Quam prior aggressus murali fregerat ictu)
Hîc implere parat fossas, ac uellere uallum,
Iniicit & scalas muris, hos scandere uelox
Et superare studet Suenus. defendere contra
Nituntur

Nituntur ciues urbem, & detrudere contis,
E saxis, ferróq; parant, scalisq; sub ipsis
Hærentes terebant hastis, extabat utrinq;
Per femur, & pectus, ferrum, per colla, capútq;
In faciem galeásq; feras, propria armáq; Sueuis
Fortiter illudunt, hi muri parte relapsi,
Collum, infelices, & crura, & brachia frangunt.
Atq; implent altas delapsa cadauera fossas.

Iam uagus ardentem Phœbus confecerat orbē,
Duxerat & quarto noua Cynthia cornua cursu.
Quo stetit infestis urbs hæc circumdata signis,
Elusitq; tuas Cæsar fortissime uires,
Et tibi iam fractæ torpent ad prælia uires,
Exceptúsq; male, non ultra fortibus armis
Decertare cupis, sed te conuertis in astus,
Inq; dolos uarios, rebúsq; domare sub arctis,
Niteris & longo ciues deuincere bello.
Interea iuuenis furialibus exitus iris,
Pessimus ô quicumque fuit, patriæq; salutis
Proditor, hic noctu muris delapsus ab altis,
Cæsareas acies, hostiliáq; agmina quærit,
Infidus, cursúq; petit turbatus inermi.
Nec mora, circumstant, ueniēdi et discere caussas,
Exoptant, faríq; iubent cur liquerit urbem,
Quæ mora, quæ cœpto restet fiducia bello.
Mox coram turpes has promit Cæsare uoces,
En assum, fateor, pretio nihil ipse parato,
Non ausim, si forte lubet, qui uiceris altos
Mox patriæ muros, paucis aduerte docebo.

Non procul à porta delapsa canalibus unda

Sæpe

Fortitudo ci
uium Friber
gensium, in
muris defen
dendis.

Vrbs post
duorum an
norum obsi
dionem à
transfuga
quodã, qui
aditum ad il
lam, & mœ
nia perfora
enda, per ca
nalem riuu
cuiusdam in
dicat, pro
dita & ca
pta est.

Sæpe uia in patriam lata deducitur urbem
 Diuidit ingentem magnóq; foramine murum,
 Huc si forte ferox miles delapsus, & istud
 Ingressus fuerit nullo clamore foramen,
 Non solum ad fortes ueniet sine sanguine muros,
 Sed leuibus totam superabit uiribus urbem.
 Dixerat, & subito fortissima pectora Cæsar,
 Triginta numero, quæ certæ occumbere morti,
 Siue referre secus cupiunt, selegit ab omni.
 His iubet intrepidi, ferrum, comtósq; trementes,
 Lucernámq; uiam quæ cæco præbeat antro,
 Accipiant humeris, tacitíq; ad mœnia tendant,
 Illi iussa parant, animo, gressúq; superbo,
 Ad murum nigræ per cœca silentia noctis,
 Contendūt, pariter cæco et clauduntur in antro,
 Mox ualidum ingenti diuellere robore murum,
 Stipitibus duris instant, contísq; præustis,
 Sic ubi certabant, subitum iam fracta parabat
 Pars casum, relinquunt antrum, retróq; recedunt,
 Vix antro egressi subito cum pondere murus
 Corruit, & uasto cœlum tonat omne fragore,
 Tum metus inuadit ciues, & perculit horror
 Pectora cuncta nouus, cito magna mole feruntur,
 Quâ pars fracta patet. Toto mox agmine Cæsar
 Accelerat, pectúsq; suis non segniter addit,
 Quisquis es ito cito, clamat, uictoria nostra est,
 Urbem hodie belli caussam, tantíq; laboris,
 Obsessámq; duos nobis capiemus in annos,
 Dixit, & accelerant murus qua parte recidit,
 Vestigántq; aditum, magnis & uiribus astant.

Muri Fri-
 bergi insi-
 dyjs & frau-
 de, tacitè ef-
 fossi, cor-
 ruunt.

Attoe

Attoniti ciues telorum effundere contra, (tro,
 Omne genus, rursum ruptoq; extrudere ab an=
 Pro se quisue uiri iaculo, conantur & hasta,
 Nec mora, nec requies, armis maioribus instat,
 Cæsar, & ingentes iubet accelerare phalanges,
 Hic demum totis in uulnera uiribus itur,
 Et ciues aciem opponunt, & uiribus hostem
 Omnibus incipiunt fractis depellere muris,
 Hic uariæ fiunt cædes, hic sanguine fossæ
 Pinguntur roseo, galeas, nec tela, nec enses,
 Euitant ciues, nunc nunc uoluuntq; ruuntq;
 Grandia, præcipites, saxa & depellere Sueuos
 Missilibus certant, longis & cominus hastis,
 At contra Cæsar totas effundit habenas
 Irarum, numero melior, maioráq; secum
 Arma ferens, animis ciues, non uiribus æquos,
 Exturbat statione ferox, & linquere murum
 Cogit, & aduersis deuictos cedere Sueuis,
 Tum cito terrificus ueniens globus imminet urbi,
 Discurrunt alij ad portas, primóq; trucidant,
 Infaustos uigiles, alij confringere uallum
 Intendunt, equitum ualidásq; accersere turmas,
 Interea magno turbantur mœnia luctu,
 Et rumpunt cuneos ciues, occumbere & armis
 Dulce putant, subito calefactáq; corda tumultu
 Ingeminant tristes nullo discrimine cædes,
 Hic Fribergiaci decora immortalia Martis,
 Et robur uiguit clarum, spectatáq; uirtus,
 Vrbs Friderice tuis & quantum dedita sceptris,
 Pro te sustinuit tantos sufferre labores.

Acris pugna
 ciuium, ea
 pro parte,
 quæ de mu-
 ris fracta
 fuit.

Quod

Quod tamen hostili tandem uictoria parti,
Fauit, & inuitas superauit milite portas,
Non uirtutis opus, nec aperto gloria marte
Constitit hæc hosti: meritas Rhamnusia pœnas,
Sumat ab hoc patriam sumto qui prodidit auro.
Pendula te rupes, refugis te Tantalus undis,
Pœnâq; te Tytij, uolucer te torqueat axis.

Iam Cæsar uicta dominatur Adolphus in urbe,
Et leges, titulósq; suos, & iussa sequentem,
Sueuiacis, abiens, munitam deserit armis,
Atq; alias audax bello contendit in urbes,
Et ius Misniacæ sibi totum subdere terræ,
Nititur infelix, dubitet quis credere? tantum
Vita nefas Nemesis, regnis, exutus & armis,
Occidit Austriacis Cæsar miserabilis armis.

Fridericus
Marchio,
qui iam pro
broso nomi-
ne ab hosti-
bus, & Do-
minus sine
terra appel-
latur, amif-
sam patriã
pauca arma-
torum ma-
nu, recupe-
rare nititur

At non magnanimus præreptũ pertulit heros
Imperium, tantãmq; urbem, qui gloria secli
Istius Fridericus erat, cui Misnia sorte
Contigerat patria, cui numina cuncta fauebant,
At nunc pene animo fractus, iustóq; dolore,
Amiffas propter terras, fidósq; clientes,
Ob patrias leges truculento Marte peremptos,
Ergo multa mouens, sæuas candescit in iras:
Ut leo, qui catulos uasto modo liquit in antro,
Et sæuus cupidus, immani pectore, prædas,
Per siluas sequitur densas, cursúq; fatigat,
Mox carum repetens antrũ, cum forsã ademtã
Non cernit prolem, rigidam tunc pectore uocem
Edit, & horrendum siluas, & rura peragrans,
Oblatas necat ore feras. Sic Misnicus heros

Incedit,

Incedit, raptasq; urbes, & dira uolutat
Damna animo, totusq; ultricia tendit in arma
Asperat, & fortem tam seua iniuria mentem.
Scilicet affligi, penitus non pectore frangi,
Clara potest uirtus: fido mox agmine rursus,
Exiguâq; manu densos contendit in hostes.
Exilis numero, forti sed uiuida bello
Copia, Sueuiaci numerosa tot agmina Martis
Non timuit. uirtus & mens sibi conscia recti,
Nescio quid magnum tentat, solamine seq;
Sustentat proprio, fatis non fracta seueris.

Iam fors Lucanæ magnis sub mœnibus urbis,
Egit ouans Sueuus collectas agmine turbas.
Iamq; putas uicisse suos, nihil affore credit,
Quin pellat Mysacas sua sub iuga tristia terras,
At cito magnanimus paucis Fridericus in armis
Accelerat, uisq; sero sic incipit hoste,
Inq; hæc cum toto, pius, agmine uerba precatur.
Scis pater ipse Deum, rigida qui crimina cædis,
Illiciti prohibes causas, & semina belli,
Me lucri iniusti, uetite nec cædis auarum,
Inuitum & toties ad tristia prælia cogi,
Iustus ut es, iustas ergo precor assere partes,
At si me diris placidum est occumbere in armis,
Et nunquã, incolumis, patrias regnare per oras,
Hæret at exacti mihi fixa hîc meta laboris,
Obsequar, hanc animam tua fac custodia seruet.

Dixit & infestos audax irrupit in hostes,
Turba duces sequitur. subita formidine Sueui
Compulsi trepidant, & uix capere arma uicissim

Fridericus
Sueuos ad
Lucam opo

D

Vel du=

pidum ag-
gressus exi-
gua manu,
magnā multi-
tudinem, in
genti clade
superat, &
in fuga tāto
pere à hosti-
bus trepida-
tum est, ut e-
quorum occi-
sorū pellib.
se immerge-
rent, & ab-
iectis intesti-
nis in uacua
se corpora
abderent.

Vel dubijs audent uitam committere fati.
At Deus armipotens uires, & fortia Mysis
Pectora submisit, densūmq; feruntur in agmen,
Clamor & in coelum surgit fluctūq; cauatæ
Dant sonitum galeæ. ante alios se fortiter infert.
Et pius ingentes Fridericus concipit iras,
Non aliter quam sæuus aper, quem multa canū uis
Cinxit, & è siluis ad retia structa coëgit,
Hinc tandem surgunt iræ, perspectaq; uirtus,
Et quemcunq; uidet, petit imperterritus, omnes
Et secat ore canes, latas & pectore strages
Immani cumulans, rursus se feruidus infert,
Et petit elato siluas, sua lustrāq; cursu.
Sic furit, & Sueuos prosternit Misnicus heros,
Ingenti clypeo, magnis & fulgidus armis.
Non secus & reliqui cædunt, furiūntq; per ipsa
Sueuorum gelidis prostrata cadauera terris.
Ut magis offensæ mentes, fastūsq; superbos
Perpendunt, passiq; mali succurrit imago,
Tum uero cunctis animis ingentibus iræ,
Ardescunt magis atq; magis, glomerantur in unū
Quaq; uident hostes, densa coijisse caterua
Irrumpunt, cædūntq; truces, atq; omnia circum
Cæde fera replent, manant de sanguine riui
Immundāsq; tegunt defuncta cadauera terras.
Sic folia arboribus recidunt, sic ilice glandes
Quando sub Autumno uiolentior ingruit Eurus,
Tam densus surgens pluuiabilibus imber ab hœdis
Quassat humū, tanta rumpūtur grandine nubes,
Quanta Sueuorum ceciderunt corpora strage,
Cominus

Cominus atq; hastis, & fixi pectora telis,
 Saucia sordenti posuere in gramine membra,
 Corporis & fugiens sanguis simulacra reliquit.
 Terga fuga reliqui magna formidine uertunt,
 Iamq; animi cessere truces, cursuq; salutem
 Inquirunt, uia nulla fugæ, turpémq; recessum
 Myso negat, rigidis & cædibus undiq; sæuit.
 Tū pauor, & quicquid mentes tam rebus in arctis
 Sollicitat, Sueuos magna formidine torquet,
 Casus & extremo rerum discrimine torquet.
 Iam iam Misniacas cupiebant relinquere terras,
 Nec uenisse optant, iam certa pericula mortis
 Ut uitent, miras latebras, mirósq; recessus
 Anxietate petunt, miseris nec terra, nec ignis,
 Vnda nec effugium, rutulus nec præbuit æther.
 His elementa suos adimunt & quatuor usus.
 Nam pudor ô ingens, uacua conduntur in aluo
 Quadrupedū. Sueuusq; crabro iam factus inermis
 Immundas sedes, & tabe fluentia regna
 Incolit infelix, meritáq; superbit in aula,
 Hic latet, impura uix & se colligit aluo,
 Dissimulátq; hominem, formidine tectus equinis
 Pellibus, hinnitus simulato prodidit ore.
 Dic age lethiferi, quæ tædia dira pauoris?
 Dic age dic lentas quasq; inculpaueris horas?
 Sueue modo forma, atq; habitu mutatus equino.
 Nempe hæc utilitas miseris fuit unica rebus,
 Dum quia quarupedis conuerso in corpora more
 Repis, & impura timidus mutescis in aluo,
 Scilicet ut doleas, tergo deiectus ab alto,

Sueui in cor
 pora equo-
 rñ se abdūt.

Haud timor, è tantis hæc te non cura fatigat.

O rerum instabilis, sortisq; uolubilis error,
En tibi quas domitas post mille pericula terras,
Insuper insultans indigna sorte premebas,
Iam tibi non tantum, cædis quo tempore tutus,
Deliteas. tribuere loci, sed repis in aluum.

(Ridiculum) nimia formidine pulsus equinum,
Et cupis esse, miser, tibi quod natura negauit.

At Dux Mysorum tanto certamine uictor,

Sueuici mili- Fribergum properat, tristi quod pectore fastus,
tis insolētia, Atq; tot immitis, captum, ludibria Sueui,
qui puellas Sustinuit, tristesq; uiros, tristesq; puellas,
& mulie- Discissis tunicis opera ad seruilia nudos,
res, discissis Compulerat miles, gemebūdo hi pectore sortem,
ad cingulum Flebant, oppressiq; malis, nimioq; labore,
usq; uestib. : Hostibus heu rigidis seruitum turpiter ibant,
adolescentes Atq; indignari, passi tot acerba, timebant.
& uiros, de At pius ingenti commotus clade suorum,
tractis ijs, à Non ultro egregijs animis hoc pertulit heros,
femoribus ad Nec mora, Sueuica nuper deuicta cohorte,
talos usq; tu Mœnia circumdat Fribergi, & uindice dextra,
nicis, ad ser- Perniciem Sueuis portans, iustumq; dolorem,
uilia ministe Viribus hic iterum totis in prælia tendit.
ria nudos cõ pulit.

Nunc iterum cædes referam, fusumq; cruorem,
Vrbs generosa tuum, tristic fortuna dolere,
Te docuit toties, miseroq; occumbere bello,
Heu manare tuas & crebro sanguine fossas,
Ipsa iterum quanti Friderico caussa laboris
Extitis? ut uictam, regnis nec, fortis, ademtam
Te tulit ille suis, uires huc contulit omnes,

Et

Et belli robur, rigido te liberet hoste,
 Te decus, & patrijs iungat uenerabile terris.
 Iam fors uicino numerat dum monte cohortes,
 Aspiciens urbem: secum sic corde uolutat.
 Hei mihi tot cædis, tot Sueuus caussa malorum,
 In regnis anne ille meis, & rure paterno
 Considat? nimiumq; nocens, nimiumq; superbus. Fribergum
 Et sibi præ reliquis mihi amatam uendicet urbē? capta, et Cæ
 Non ita det meritas, scelerato sanguine pœnas, sari fide &
 Iusta mihi faueant, & Dij rogo bella secudent. iureiurando
 Mox iubet ut fortes circum caua buccina muros obstricta, A
 Intonet, & pulsis sibi portas pandere Sueuis, Marchione
 Postulet, heu quanto tunc urbs concussa dolore, Frederico
 Quam dubio tunc plena metu: data dextera dex= obsessa, &
 Cæsaribusq; fides, diri & uiolentia Sueui durius afflic
 Heu prohibent Friderice potens, quæ iussa requi gnata.
 Ante tuis semper fautrix, & dedita rebus, (ris,
 Atq; aliquas nunquam quæsiuit perfida caussas,
 Dissidij, fascesue tuos exosa, rebellis,
 Ignotum attraxit Dominum, Sueuosq; superbos,
 At dolor inuito nunc hæc in fœdera uenit.
 Nunc igitur, periura, graues ne Cæsaris iras,
 Asperet, heu luctu, nimijs & cladibus acta,
 Et defessa malis, Dominos modo cogitur istos,
 Quos tribuit fortuna sequi, quamuis tamen optat,
 Ire sub Imperium Mysi, legesq; uerendas,
 Amissoq; dolet patrios, tristissima, mores.
 At ueneranda fides, illo quæ floruit æuo,
 Iniusto nunquam, seruataq; languit hoste,
 Non uiolando pios obstrinxit fœdere ciues,

Adde quod & uicta Sueuus dominaret in urbe,
 Quæq; iubent ciues, uetuit, sumendaq; suasit,
 Arma, sed ô proprias nimium læsura cohortes,
 Proh scelus argenti, captusq; cupidine uenæ,
 Largifluæ, rursus partum relinquere regnum,
 Sueue negas, casu nequicquam motus acerbo,
 Qui Lucanæis miserè te afflixit in oris,
 Turpis ubi humanam mutas formidine famam,
 Officiumq; hominis puduit, uocemq; fateri.
 Scilicet ô lucri, regniq; immensa cupido,
 Siccine mortales potis est euertere mentes?

Iamq; ubi magnanimos urbem defendere ciues,
 Et statuisse uidet rigido decernere ferro,
 Atq; sub Imperium seruata lege reuerti
 Exoptare suum: rigidis citus aduolat armis,
 Altaq; cum castris urbis sub mœnia tendit,
 Et fossam ingentem, latè quæ circumit urbem,
 Continuo arboribus saxis, terraq; repleuit.
 Ad muros & strauit iter, non missile telum
 Non lapides, iactasq; trabes, hastasq; uolantes,
 Dux uitare iubet, sed muris fortiter instent,

Muri Friber
 genses tanto
 impetu cor-
 ruerunt, ut
 puluis inde
 exorta, ma-
 gnam utrius
 que exerci-
 tus suffoca-
 uit.

Et tremulos pulsent, penitusq; excindere tentent.
 Protinus ecce ingens, crebro quassatus ab ictu,
 Corruit ad terras ingenti pondere murus,
 Lethiferusq; altum prorupit in aëra puluis,
 Vitalesq; auras, orisq; recludit hiatus,
 Et muros intra, pugnantescq; enecat extra,
 Post ubi dispersus, leues uanescit in auras,
 Et data lux oculis, magnus tunc undiq; clamor,
 Tollitur, & cædes, & pugna asperissima surgit,

Mon

Montana & resonat gemebundis uocibus Echo.

Quis tot acerba Deus, latusq; replentia fossas
Funera, quis cædes tantas, stragesq; cadentum,
Expedit? tantis pugnatum uiribus usquam?
Aut hostes placuit tanto concurrere motu?
Commixti inter se, magnis se uiribus urgent,
Et manui conferta manus, cum pectore pectus,
Cum iaculo telum, uulnusq; in uulnere seuit.
Inq; uicem iugulum sibi nudato ense resoluunt.
Mentibus & crescit pugnae feralis imago.
Et quantis tentant auertere uiribus agmen
Hostile à muris, tantis hi fortiter instant,
Propositumq; tenent, fortissima pectora uinci
Nescia, collapsos muros, partemq; reuulsam,
Corporibus replent densis, aditumq; recusant,
Mox alia Princeps graciles appendere scalas
Parte iubet, miseri fractæ dum corpora parti,
Obijciunt, ex aduerso manus imminet urbi,
Hærentesq; manu, celeri sua corpora saltu,
Traijciunt, densiq; ruunt, præuerture cursu,
Quisq; cupit socium, merita quo gloria palma,
Detur, si primo superarit mœnia gressu.
Iam uix incæpit medios ascendere muros,
Densa cohors, sonat, ecce sonat, cū tristis in urbe,
Obruit & totam subita formidine rumor.
Hostis habet muros, tectis globus imminet altis,
Vicerunt, placuit sæuis quos uincere Diuis.
Iam loca præsidij se quisq; in tuta receptet.
Sic ubi uociferant, & magno mœnia luctu,
Tristiciaq; replent, instat tum fortiter heros,

Ciuium Fria-
bergenfium
acris pugna
cum Mar-
chione Fria-
derico.

Misnicus, & quemcunque uirum fors obtulit, alto
Truncat equo, iustis atq; ira effervuit armis,
Tum subito Sueuis circum præcordia sanguis
Constitit, & magna trepidant formidine ciues,
Armáq; deponunt, gratas pars una latebras
Inquirit, medios pars altera lapsa per hostes,
Procubuit Ducis ante pedes, miserere tuorum,
Inquit, & heu uictis ueniam concede, fatemur,
In proprios Dominos nos tristia ferre coactos,
Arma, sed Imperium, nec iam tua iussa negamus
Velle sequi, nostros ò sed miserate labores,
Da uitam incolumem, nostro & superesse dolori.
Nec mora, commotus precib. lacrimisq; profusis,
Iam satis effusum preciosi sanguinis, inquit,
Atque sua hos uictos cogit fortuna dolere,
State uiri, cobibete manus, absistite cæde,
Et tela, atque hastas, ensesque recludite sæuos,
Inq; meos ciues, ne quis mihi sæuiat ultro,
Dixit, & audita præclari uoce Magistri,
Substitit, & nullis miles desæuit in armis,
Non aliter uasto cum uentos Aeolus antro
Dimittit, fera turba ruit, Rhodopeiáq; quassat
Culmina, & horribili perturbat murmure siluas,
Iámq; metu pelagus, terras, cælúmq; fatigat,
Illiditq; uadis puppes, ac robora siluis
Decutit, arboribúsq; comas, sæuire uolentes
Non sinit ulterius, nutu rursúsq; uocatos,
Rex maris inculpans, ingenti carcere frenat.
Urbs iam capta, tuis Friderice adiunctáq; regnis,
Ardua magnanimus demittit pectora Sueuus,
Expensó

Expensio & uitam seruare, miserrimus, ære
 Cogitur, & clara tristis discedere ab urbe,
 Fortuna exutus, proprijs exutus & armis.
 En alias terras, iniustaque regna secutus,
 Cogaris ô iterum claras, inglorius, urbes,
 Quas uix tam multu superaras sanguine fuso,
 Linquere, possesso miserèq; excedere regno:
 Heu tibi tantorum fuerat quod caussa malorum,
 Quod tibi tot tristes cædes, tot uulnera dira,
 Tot pepit lacrimas, rigidis heu Sueuus in armis,
 Infelix, animas duro quot Marte profudit?
 Dum cupit insignes urbes, assuetaque bello
 Pectora, Sueuiacis, dextro non omine, signis,
 Debellare, suo deuictaque subdere iuri.
 Hic tibi suscepti steterat sed meta laboris,
 Hac fortuna tenuis tantos non ultaque fastus,
 Nunc te Misniacis prorsus deleuit in agris,
 Et iussit posthac alienis parcere regnis,
 Nulla nec iniustis circumdare mœnia signis.
 Mitior in ciues Fridericus, fortia facta
 Collaudat, seruasse fidem, dominumq; secutos
 Quem fera sors dederat, ueniam concessit, & urbi
 Immemor, offensæ meritos addicit honores,
 O decus, ô splendens istius gloria secli.
 Vix animis habiture parem, faustoque labore,
 Hei tibi quas genitor, scelerato pectore, clades,
 Quas, ferus, insidias struxit. tu fortiter omnes
 Cæsareas, patrisq; minas, fraudesq; malignas
 Vicisti modico magnas & milite turmas,
 Et forti patrias seruasti pectore terras,

Sueui uicta
 iam urbe, et
 sub potesta-
 tem Frideri-
 ci redacta,
 depositis ar-
 mis, & ære
 pro uita so-
 luto, turpi-
 ter discede-
 re coguntur

Laus Fride-
 rici Marchi-
 onis.

Hæc calamitas præcipua, urbi accidit anno CXXXVII. ab urbe condita.

1375.
Tempus primo exustæ urbis, & funditus cõflagratæ,
XVI. Cal. Aprilis.

Misniciq; decus magni, famamque perennem,
Nominis, æterno notum quod stabit in ævo,
Têque, tuosque uehet sub sydera celsa nepotes.
Hæc fera, post centũ ter denos insuper annos,
Natali, & septem, quo primum tempore creuit,
Quæ misere afflixit ciues, sors accidit urbi
Cum dolor ingenti langueret quassa dolore,
Cæsareisq; armis, & iniqua capta cohorte,
Cogeret in patrios heu tristia prælia Diuos
Ferre, tot & lacrimis cõfundere funditus urbem,
Et toties fuso fossas implere cruore. (mæ
Nũc quoq; quod diræ tulit urbs tristissima flammæ
Exitiale canam damnum, sortemq; malignam,
Hæc quicumque leges, tantos miserate labores,
Et tristes casus, urbi quæcunque supersunt,
Mollia felici sint fata precare tenore.
Mille Deus refluos ter centũ et uixerat annos,
Ter quinos illis, & bis sex adijce lustra,
Ob scelus humanum quo summo lapsus Olympo,
Ipse opifex mundi, mortales induit artus,
Cum primũ in cineres, urbs hæc tenuemq; fauillã
Corruit, atque iterum tantos mœstissima casus
Luxit, & heu seua iam mœnia subruta flammis,
Hostili toties nuper conuulsa furore,
Hei mihi quis tantas sicco cum lumine clades
Explicet? aut lacrimis tantos æquare labores
Possit, & urgentis tot seua incommoda fati,
Deplorare satis? paucis quæ creuit ab annis,
Vrbs præclara ruit, miseris spes unica rebus,
Solamênque mali, rigidis & nobile bellis

Præsi

Præsidium, ab nimijs iam dudum cladibus acta,
Nunc tota in cineres summo de culmine lapsa,
Atque tot extructas leuibus non sumtibus ædes,
Hausit auara lues, pressitque iacentia tecta,
Vrbis opes, monumenta Ducum, tot clara priorũ,
Signa patrum, sacrásque aras, delubra Deorum,
Iam breuis hora tulit, furit implacabilis ira
Vulcani, & totam deuastat funditus urbem,
Haud secus in stipulam, riphæis actus ab Euris,
Cum flammis uentus seuit ferus, inq; patenti
Omnia consumit, miscétq; incendia campo.
Iámq; ignis uires cœpit, iámq; ultima fata,
Accelerans urbi, cultissima tecta, domósq;
Depascit, iam templa Deũm, iam Curia casum
Vulcano superante dedit, iámq; omnia late
Splendescunt loca de flammis, & tristis in urbe
Exoritur, clamórq; uirum, magnúsq; ululatus
Fœmineus, glomerare manum, succurrere tectis,
Incipiũt, superat iam summum flamma cacumen,
Infusis nec cedit aquis, iam scilicet omnis
Spes cecidit, proprios & luget quisque Penates.
Et nihil in tota quam flamma apparuit urbe,
Et cum materia cœpere incendia finem,
Summáque depressis æquarunt culmina terris.
Sic tristis Troiæ species, Carthaginis altæ
Sic facies ardentis erat, non híc minus atro
Cum luctu nocuit damnum, non híc minus omnes
Monticulæ fleuere Dei, fauniq; bicorni,
Et Driades, Panésque leues, humilésq; Napæi,
In primis fuerat quibus urbs clarissima curæ,
Spectans

Spectantes flammis fleuistis Oreades altæ,
Et pariter tristes edistis pectore questus,
In cineres urbem, quæ magno nomen Olympo
Aequauit, quæ tot preciosis dotibus aucta,
Conditâ sub nigris monstrauit munera terris,
Et quæ iusticiæ cultrix, quæ legibus æqua,
Gloria Misniacis & quæ fuit ardua terris,
Nunc penitus cadere, & seuo consumer igne.

Has ignis miseranda uices, & flebile fatum,
Vrbs quater hæc sensit, tot fracta dolorib. ô fors
Infelix, nec fida diu, uix flamma resurgens
Expectabat opus, summo de culmine rursus
Vrbs miseranda cadens, ignes exuscitat igne.
Quis precor ô Musæ, tantas casusue Deusue
Induxit clades? ô tantum urbs inclyta de te
Cui licuit? tristis quæ te fortuna coëgit,
Tot perferre graues nullo sine fine ruinas?
Scilicet aduersis uirtus nitet aurea rebus,
Apparetq; malis: tantis iactata periclis,
Eq; tot infestis urbs præstantissima fatis
Eluxit, rigido non unquam fessa labore
Cessit, nec uictas, fortunæ motibus acta
Præbuit ægra manus, uel fracta dolore quieuit.
In cinerem at quoties iuit, tenuémq; fauillam,
Consueuit toties meliori sorte renasci:
Non mirum? bustúmq; sibi, partúmq; futurum
Illa tulit, reducísq; parans exordia formæ,
Et uelut emeritæ deponens robora uitæ,
Semper ab exitio pulcrè renouata reuixit.
Haud secus ut uolucer, nullo quæ semine surgit,

Trans

Trans Indos, Eurumq; ferum, qui uiuudus aequat
Durando stellas, longæuæ & tædia formæ,
Deponitq; rogo senium, letamq; iuuentam
In cineres recipit uersus, tenuesq; fauillas.

Bis combusta feris urbs infaustissima flammis
Iam fuerat, terræ æquatas cum uiderat arces,
Enihilo & toties se summam rursus in auras
Extulerat, semper meliori condita forma,
Iam rata tot clades, & tot superasse labores,
Et seriem tanti, superis iam cura benignis,
Euasisse mali, felix, nec bella, nec ignes
Allatura aliquem sperauerat esse dolorem.
Sed quam præcipites uoluunt mortalia casus,
Fataq; quam uarias capiunt nutantia formas,
Iam nitet optati facies tranquilla sereni,
Nullus & in syluis, uel sæuit in æquore uentus,
Iam polus inficitur nebulis, & pectora sæui
Terrificant tonitrus, & hiulci fulminis ira,
Et quatiunt terras, & ab imo Nerea fundo,
Euertunt uenti, sæuitq; in grandine turbo.
Vix urbs sopito paulum requieuit ab igne,
Et studijs iterum largis intenta fodinis,
Consuetum procurat opus, fuluiq; metalli,
Rimatur caras per cæca silentia uenas,
Cum Bellona iterum ferales concutit alas,
Arma, necesq; ferens, Stygiaq; egressa palude,
Urbem tot fessam lacrymis inuadit Erynnis.
Nec mora, subijcitur duplici mœstissima regno,
Dum mala magnanimos inter discordia fratres
Intumuit, uertitq; ferox in propria bellum,

Viscera, tres.

1386.

Accidit urbi hoc secundum incendium, post solennitatem paschalem quarto die festo.

1450.

Bellum intestinum, inter Fridericum V. & Wilhelmum III. fra-

Viscera, per cæcum dum mens decepta furorem,
 In scelus heu fratres, temerataq; bella coëgit.
 Quis furor ô fratres, quæ tanta licentia mites
 Corruptit mores? fraternæ uulnera dextræ
 Quæ uis ferre iubet? proprio quid prælia regno,
 Et miscere iuuat uires? si gloria bellis
 Expeditur, stimulos menti & ciet æmula uirtus,
 En hostes uobis, inimicaq; castra supersunt,
 Et scelus, insignes bello decernere fratres,
 Quod natura uetat, num uis precor aspera coget?
 Non ita: fraternæ coëant in fœdera dextræ.
 Vndiq; iam ualidas iunxit Bellona cohortes,
 Læsit & ingenti fraternas crimine mentes,
 Vrbs Friderice tuis, hic fratris subdita sceptris,
 Dissentire Duces doluit, pariliq; fauore
 Quam Friderice tibi, tam fratris dedita parti,
 Quid faciat? robur tu sæuis exigis armis,
 Imperiumq; urbis tibi iniquè tradere soli,
 Et semel assertas fratris relinquere partes,
 Ille uetat, terretq; pios hoc crimine ciues,
 Scilicet immemores ne tradita fœdera rumpant,
 Neu parent sæuo poscenti haud dedita fratri.

Vrbs sub spe
 cie amici =
 tiæ, & bene
 uolentiæ pos
 sessa ab exer
 citu Frideri
 ci quinti.

Tū cito per fraudes Frederici urbs capta cohorte
 Militibusq; obsessa suis, uis omnis adempta,
 Et spes in proprijs iam nulla remanserat armis.
 Mox ille horribilis, gladijs, & morte minatur,
 Et ui magnanimos sua iussa facescere ciues,
 Non prece iam iussit, tantis quid Curia rebus
 Heu statuat? miseros quæ tunc trepidatio ciues
 Pressit? & inuictam concussit funditus urbem,

Protinus

Pressit, & inuictam concussit funditus urbem,
Protinus insignes illustris curia patres
Conuocat, & miseris quæ sit sententia rebus
Excudit, illi omnes subtristi mente sedebant,
Atq; exundabat curarum pondere pectus,
Et timor, & uirtus, & mens non dedita fraudi
Conueniunt, dubios rapiuntq; in singula sensus.
Nō aliter quondā quæ septem amplectitur arces,
Horridus ingentem deterruit Hannibal urbem,
Cum sua uicinæ felicia prælia Cannæ,
Ausonio & madidas uiderunt sanguine terras.
Non ita iam domiti bellis, uinctiq; remissi,
Quam prius immitti lacerarunt crimine Romam,
Aetoli tremuere uiri. ferus æstuat imo
Corde dolor, scœuis hinc obstat miles in armis,
Exitium, mortemq; ferens, quis credere nostris
Hoc poterit seclis? illinc data dextera dextræ,
Et ueneranda fides, certam deflectere mortem,
Nec tantas potuere minas, scœuūmq; periculum,
Et tandem hæc cunctis potior sententia sedit,
Inq; hæc uerba pius iurat cum plebe senatus.
Sit procul ô facinus. sacras nos frangere leges,
Et fœdare piam periuro crimine uitam,
Et captare dolos, & iniquas neçtere fraudes,
Atq; V Vilhelme tuas iniuste relinquere partes,
Rumpere, periuri, compactaq; fœdera tecum,
Non uitæ sit tantus amor, lubet ire se b umbras,
Dum licet infontes, turpi quam crimine fœdi,
Nec desiderium, nostræ nec cura salutis,
Dira nec impedient certam periuria mortem.

Hoc ubi

Constantia
& pietas ci
uium Friber
gensium qui
omnes una
cum senatu
mori malue
runt, quam
perfidia no
tā incurra
re, & iusur
randū V Vil
helmo nō ser
uare.

Hoc ubi magnanimi Fridericus forte senatus
 Decretum uidit, rigidum constantia pectus,
 Et uirtus aliena mouet, cogitq; fateri,
 Eximios ciues manifesta ad crimina cogi,
 Impiaq; aduersum moliri praelia fratrem.
 Ergo fidem laudans, seruataq; iura V Vilhelmo,
 Abstiniuit bello, uires & protinus omnes,
 Vertit in autorem, coniuncto fratre, Boemum.
 Hæc fera concordēs inter qui praelia fratres,
 Proh scelus infandi, captus dulcedine lucri,
 Mouit, at hoc meritas soluit pro crimine poenas,
 Exutusq; bonis iterum, quæ dira cupido,
 Suasit Misniaco sibi ui subiungere regno,
 In patriam ultrices uix fratrum elabatur iras.

Conradus
 Kaufungus,
 Noribergē-
 siū aliquādo
 belli præfec-
 tus, Ernestū
 & Albertū
 principes a-
 dolescentes
 ex arce Al-
 dēburgo fur-
 to rapuerat
 & Fribergi
 decollatus.

Exierat placidum post hæc ciuilia lustrum,
 Bella, nouus turbat cum rursus pectora casus,
 Ecce immane scelus, furijs agitated & œstro
 Indomito, aggreditur quondam qui bella secutus
 Conradus Noricis Kaufungus præfuit armis,
 Ille Aldenburgo iuuenes subduxerat arce,
 Ernestum, Albertumq; Duces, his letus abibat,
 Et secreta sui capiebat gaudia furti,
 Gaudia supremo sed mox conuersa dolore.
 Nam Deus horrendi dubius non criminis ultor,
 Et fortuna suis sceleratis offuit ausis.
 Cumq; sua præda captus, diductus in urbem
 Fribergum, rigido licet caput abstulit ense,
 Corpus habet dictum Petri de nomine templum,
 Inq; foro lapidem, moriens cui tristis inbasit,
 Seruat & auferri prohibet longæua uetustas.

Hoc quoq;

Hoc quoq; post furtum uiguit non amplius an-
Ter quinos, rigidis toties urbs obuia fatis, (nos
Ecce iterum quando flammis immitibus arsit,
Et uicus e' tota uilis nisi restitit urbe,
Quoq; Dei Mater colitur sanctissima Templum,
Cætera ferali iacuerunt subruta flamma.
Hæc fera tempestas ignis, non obfuit uni
Fribergo, reliquas etiam sed sæuit in urbes,
Pluraq; uicinis micuere incendia terris,
Odera tunc simili doluit contermina sorte,
Mox Thuringiacis præstans Erfurdia terris
Gloria, sydereis late fumauit in auris.
Has tibi flammaram tristis Germania clades,
Intulit horrendis ferus Apollonius ausis,
Vicethumus eques Tonrad de gente creatus,
Vos ô Teutonico uolitantes aëre Diui,
Infandum punite scelus, Monachumq; dolo sum,
Supposuit tectis nocuos qui proditor ignes,
Dent ambo pœnas, semperq; Acheronte sub imo,
Perpetuis urant flammis, nec copia desit,
Heu qua Teutonicas læserunt durius urbes.

At modo Fribergum non inconsueta dolebat
Damna, nimis simili contactum sæpe ruina.
Atq; neq; iam flammis, crebro fessumq; labore,
Hic quoq; se rursum terris sustollit ab imis,
Et surgunt plures pretiosis sumtibus ædes.
Tectaq; producunt, summas congesta sub auras,
Materiam latura nouis, fomentaq; flammis.

Hoc quoq; diuino Templum surrexit honore,
Tempore, quod Mariæ sancto de nomine dictum,

E

Eximijs extructum.

1471.

Tertium in-
cendium ur-
bis, cum ex-
cepto uico
Misnensi,
& Templo
B. Virginis
totum con-
flagrauit IX
Cal. Aug.

Incendiorum
horum origo

1480.

Templum
Collegiatum
magnifice

Eximijs totam structuræ laudibus Urbem
 Ornat, & egregio uastigia summa nitore,
 Turribus excelsis, tectis spectandaq; iactat?
 Hoc ter cum flammis urbs hæc euersa iacebat,
 Magnifico est structum sumtu, multoq; paratu.
 Quid lapidi incisos Diuorum hic dicere uultus?
 Quis loca promerita poterit sustollere laude?
 Suggestum De quibus ætherei sparguntur semina uerbi,
 murifice Lucida materies omni stat peruia parte,
 Structum. Omnibus & poterit iam iam casura uideri,
 Herculeus ni forte Leo, cui fulta recumbit,
 Structuræ molem extentet, ceu cæliser Atlas,
 Et lapide ex uno structum, iunctumq; uidetur
 Totum opus, artificē manus ingeniosaq; prodit.
 Iam quæ Baptismi sacras, clarissima, Lymphas
 Complexa est moles, cultu spectabilis ipso,
 Eminent, & nitida splendet pulcerrima forma,
 Visendi atq; oculos, mentemq; cupidine captat.
 Deniq; sunt quouis hic omnia culta decore,
 Diuorum & laudem, propriumq; tuetur honorē.
 1484.
 Vrbs quartū Iam duo Fribergum florentia lustra peregit,
 incendio pe- Et tres structa recens flammis intacta per annos,
 rixt III. Idus Vrbs stetit, en iterum solitos experta labores,
 Nouembris. Nescio quo fato, quibus aut contraria Diuis,
 Corruit, arenti sæuitq; in culmine flamma,
 Vixq; urbem structam, muros depascit & arces,
 Rursus & æqua solo fumantia culmina ponit.
 Iamq; urbs ipsa suos collo tenus arida uultus,
 Turrigerumq; caput profert penentralibus imis,
 In facie cineres, scintillant lumina fumo,
 Apparet picea macrum caligine collum,

Et tostos circum crines, auresq; sonoras,
Dant crepitum tenues, resonātq; per ora fauilla,
Vicino & tegulam de tegmine forte receptam,
Opposuit fronti, calidum pepulitq; uaporem,
Atq; ita uix tandem diductis faucibus infit.

Iupiter omnipotens, rutili qui sydera cœli,
Qui flammās, fulmenq; domas, quæ tanta libido,
Loripedem cepit natum? quæ caussa tot iras
Commeruit? uires in me cur exerit omnes?
Si scelus hoc merui, si uel contraria Diuis,
Succreui reliquis, tua quid rogo fulmina cessant,
Deiectamq; ima penitus me disijce stirpe,
Et rursū creuisse ueta, tantine laboris,
Et sæui modus ignis erit? quid singula mortem,
Intentant momenta mihi? quid grata moratur,
O mihi supremum quæ finiat hora laborem,
Vna ego ne toties, sim duris obuia fati,
Tanta nec inuisam lædant ludibria sortem:
Iam quater (heu tremeo tantos meminisse labores,
Horresco & referens) flammis immitibus arsi,
Hic ego quas clades uidi, quæ dira meorum
Damna, tot expensis structas ingentibus ædes,
Congestas tui perdere opes, magnosq; Penates
Ardere, & clara pulcris cum mœnibus arces,
Quid memorẽ reliquos casus? quid Martis iniquas
Cæsareasq; minas? & plenas sanguine fossas,
Tot strages, cumulosq; feros, tot dira cadentum
Vulnera, sed cunctos fuerit leue ferre labores,
Hei nimium mihi flamma nocet: tu maxime Diuum,
Tu precor immeritam, tantos miserate labores,

Respice : si qua fuit tristem satiauimus iram,
Sit flammæ, belliq; modus: sic fata profusis
Obticuit lacrymis, neq; enim proferre uolentem,
Plura uapor passus, queritantiq; occupat ora.
Cogit, & interuis penetralia ad ima reuerti.

At pater omnipotēs sortem miseratus iniquā,
Totq; uices ignis, seuos belliq; labores,
Tot uarios casus superum, tot mille gementis
Fribergi clades. Melioribus utere fatis
Inquit, & urbs passum nunc obliuiscere dānum.
Hinc mites habitura Deos, nulloq; dolore,
Aut quatienda metu, tantorum parta malorum
Meta tibi, felix placido iam tempore stabis,
Amplius haud bello, nocuis casuraq; flammis,
Sic ait, atq; illam subito melioribus ornat
Auspicijs, afflatq; nouo iam structa uigore,
Mœnia, consuetum redijt cum protinus omne,
Quod fuit ante decus, quarta & uice leta resur=
Aedibus æthereas celsis se tollit in auras. (gēs,

O urbs cara Deo. tantis exercita fatis,
Tam crebris obiecta malis, quo pectore forti,
Innumerabilibus damnis, & casibus a&a,
Vicisti dubiæ tot seuæ pericula sortis?
Nunc tamen haud aliquo fortunæ munere egena,
Flores, diuitijs, culturae & laudibus æquans,
Quas latè bellax Germania continet urbes.
O decus infestis nunquam superabile fatis,
O patriæ prælustris honos, prælustris & æui,
Gloria præteriti, quanto tibi fama labore
Constitit, & magnum lucēs super æthera uirtus,

Tu

Tu propter patriam pugnando uulnera passa,
 Hostili toties tua mœnia cincta cohorte,
 Vidisti, & roseas manare è sanguine fossas.
 Tu propter largæ præstantia munera uenæ,
 Heu uarijs obiecta malis, sæuisq; rapinis:
 Præcipuè Friderice tuis, hoc nomine sextus
 Cæsar, Misniacis scelus, ac infamia terris,
 Tu Fribergiacas scelerata mente fodinas,
 Et sine iure rapis, fossi fructumq; metalli
 Excipis illicitè, sæuis & cladibus urbem
 Afficis, ignotis dum Marchio forsân in oris
 Magnanimus Didericus erat, fraterq; supremis
 Cesserat ut fatis, tu iam sine principe terras,
 Atq; metalliferas cæpisti perfide ualles.
 Quid facis infelix, fatis sublatus acerbis,
 Rursus opes moriens, non iustaq; regna relinquis.
 Atq; Palæstina rediens Didericus ab urbe,
 Non tulit abreptas, armis & uindicat urbes.
 Hic quid Sueuiacas acies? quid mille pericla?
 Hic tua quid referam periuria dire Philippe?
 Tu consanguineis toties metuendus in armis,
 Tuq; fidem, & pactæ rupisti fœdera pacis,
 Arduaq; iniustæ ferijsti colla securi,
 Heu pactis confisa tuis: occumbit in æde
 Fraude tua sacra, Misorum gloria, fortis
 Ditzmannus, fratris non inconcessa secutus,
 Arma sui, qui te uitali lumine cassum,
 Vltrici misit sub tristia tartara dextra.
 At licet innumeris urbs hæc lacerata Tyrannis,
 Et sortis, fatiq; uices iactata per omnes.

Venæ Friber
 genses, à Fri
 derico VI.
 Imperatore
 occupatæ.

Philippus Co
 mes de Nasa
 sou qui lega
 tos Friderici
 Marchionis
 nefarie occi
 dit, & cuius
 fraude Ditze
 mannus Fri
 derici frater
 Lipsiæ in æ
 de sacra occi
 cisus est.

Tot flammæ toties, tot sæuos uicerit hostes,
Indefessa malis, tanto tamen illa labori
Obstitit, & tantos infracto pectore casus
Pertulit, & nunquam magno deiecta dolore,
Crimine uel patrium turpi fœdauit honorem,
Iam licet insignem longis hanc fama sub annis,
Et decus, & uirtus, & nomina clara sequantur,
Non minus in ueris hîc pulcra modestia metis
Constitit, & plausu, nullis elataq; factis,
Arguit illicitas odiosa superbia laudes.
Cara nec ignauo traduxit tempora luxu,
At sibi quo magno succrescat fama labore,
Cura fuit semper sumtis & fortibus armis,
Iura soli, patriæq; decus, patriosq; Penates
Asserit, & nocuo, fortis defendit ab hoste,
Et simplex, fideiq; tenax, opibusq; paternis
Contenta, haud uano uoluit splendescere honore,
Vel se, cum poterat, titulis præponere auitis.
Scilicet humanæ sortis memor, omnia casu
Continuo labi, magnis quæ uiribus olim,
Fulta diu, sortis nullam sensere ruinam,
Quæq; sit, & fuerit quondam, cum silua, rudisq;
Terra foret, premeretq; suæ uestigia laudis.

Hactenus ô Musæ ueteris præconia gentis,
Clarâq; præterito cecinistis facta sub æuo,
Iam mihi quid præsens (& uos hæc gloria tangit)
Postulet urbis honos, largo concedite uersu,
Quantaq; magnanimos ornet sapientia patres,
Qua uigeat celebri splendens respublica sorte,
Qui populi mores, & quæ reuerentia legum,

Quod

Quod decus, & uirtus, quæ nostris fama sub annis
Et qui splendor opum, largis quæ gratia uenis.
Omnia Calliope, non dicta cupidine laudis
Commemora propriæ, nec ueris adijce falsa,
Vllius inuidiam ne fors uideare mereri.
Tu quoq; da ueniam cupidæ præconia Musæ
Qui legis, haud ego uana loquor, non aurib. apta,
Nota uiget terris, ac ipsis notior astris,
Fama uetustatis morum, uitæq; probata,
Et decus in cunctis, & pulcra modestia rebus,
Degener haud unquam maiorum facta suorum,
Urbs nec deseruit ueteris uestigia stirpis,
Tempore nimirum quoq; nunc excultior isto,
Quæ uirtute noua, proprijs & laudibus auxit,
Inuiolata suæ seruat præconia fame.

In primis sacri sapientia pectora cætus,
Insignes uirtute uiros, meritisq; colendos,
Quos graue iudicium, iustæ censurâq; legis,
Quos pietas, quos sancta fides, quos gloria, uirtus,
Quos decorant mores, quos clarum nomē honestat,
Laude feram merita. quis enim negat esse beatas,
Et florere diu lætis successibus urbes,
Illis cum Superi tales tribuere magistras.
Exulat hinc tristi uecors discordia uultu,
Hinc lites fugiunt, dubijq; insania belli,
Nil hic perfidiæ uirus, nil liuor acerbus,
Insidiæq; ualent, nihil hic effrena potestas,
Secretis odijs, aut ui designat aperta.
O nimium felix, ô terq; quaterq; beatum,
Illa præcipue, Fribergum nobile, dote.

Curia & se
natorij ora
dinis digni
tas et in om
nibus causis
iudicij recti
tudo, et cen
suræ æquia
tas.

Hæc tua quo tollam merito præconia uersu,
Quæ tibi conscripti meliori stemmate patres.
Præclaris pariunt factis, & laude perenni,
Seq; tuumq; simul tollunt super æthera nomen.
Hic uiget ex omni decoratus parte senatus,
Iudicio præstans, & rebus dexter agendis,
Ingenio felix, nimia non fronte seuerus,
Aut nimium facilis, scelerati criminis ultor,
Et uirtutis amans, uitijs imponere pœnas,
Doctus & egregijs sua reddere præmia factis,
Iudicio probitas, pietas adiuncta fauori,
Nemo nec hîc læsus quæritur, corruptaue donis,
Aut opibus miseros plectit sententia ciues,
Nec sua diuitibus quicquam hic opulentia prodest
Nec sua pauperibus nocet hic feralis egestas,
Tota sed æquali floret respublica sorte.
Non humilis, uilisue iacet, non obruta uirtus,
Paupertate gemit, queritur uel languida fastu,
Tum quoq; ne grauibus felix respublica damnis,
Siue repentino doleat lacerata furore,
Prouidet haud temerè doctorum turba uirorum,
Quis patriæ commissa salus, communis & urbis
Vtilitas, liuor, quorum clarissima fastus,
Non rupit, plebis nullo neq; fulta fauore,
Sed uirtute sua, licitis & pectora factis:
Pectora Thespiacis quoq; non inimica Deabus,
Ductaq; Castalij per dulcia murmura fontis,
Diuinos hausere lacus, gratosq; liquores,
Et se Pierias simul excoluere per artes,
Qui modo præclaris moderantur legibus urbem.
E multis

E multis aliquot, quorum uiget inclyta uirtus,
Vt referam: meritas debet respublica grates,
Clare tibi Michael, pulcras qui iura per artes,
Et totam decoras sacratis legibus urbem,
Tu facis ut uigeat communis cura salutis,
Tu facis egregie decorent ut singula mores,
Atq; uigil semper, quid res desideret urbis,
Prospicis, & quicquid fallax fortuna minatur,
Consilij matura tui prudentia uincit.

Doctor Mi-
chael Ieger
Syndicus.

Scilicet Aonio dudum nutritus in antro,
Monte sub & bifido doctus consultus Apollo,
Iam quoq; consilij pectus sapientibus ornat,
Atq; Pericleo fundit tibi uerba nitore.

Tu quoq; qui fasces altos, magnumq; tueris
Vrbis opus, claro proauorum stemmate natus,
Quod tulit Albechiam ueterē sub sydera gentē,
Grate Deis consul, quo summa superstite rerum,
Stabit, & haud aliquo recidet quassata tumultu,
Cui uirtus, cui sancta fides, cui publica cordi
Utilitas, cunctis quem sancta modestia rebus,
Euehit, & morum suauis quem regula tollit.
Ille decus patriæ, præclarum sydus & urbis
Fribergi, dubio quem non fortuna fauore,
Nec sequitur ficto plebis reuerentia uultu,
Ille suos ciues patrio complexus amore,
Adiuuat officijs, & rebus tollit egenis.
Adde quod Aonios colit & Permesidos amnes,
Castraq; prosequitur quicumq; Heliconæ secuti,
Muneribus largis, etiam quem candida Pallas
Ornauit studijs, & fandi præbuit artem.

Dominus An-
dreas Al-
beck consul.

E 5

Te quoq;

Do. Magi-
ster Valen-
tinus Gra-
uius Deci-
marius Prin-
cipis, &
praefectus
aerario.

Te quoq; Pieridum cultor, fautorq; sororum,
Quid memorẽ præclare Graui, constantia maior,
An uirtus, dubium, te rebus in omnibus ornet.
Tu quoq; præclaris decoras hanc laudibus urbẽ,
Nec tibi cura leuis, magno quo publica fructu,
Commoda succrescant, miseros nec noxia ciues
Damna premant, magnæ toties quæ depulit urbi,
In tua diuersis solertia cognita rebus.

Ingenium felix, animi tranquillâq; magni
Vis, fortisq; uigor, caussas defixus in omnes,
Præuidet, incautam ne fors fera terreat urbem,
Scilicet hinc requies, cunctis hinc gloria rebus,
Splendor diuitijs, & surgit fama decori.
Hunc quoq; doctiloquæ duxere per arua sorores.
Clara Medusæum fecit quibus ungula fontem,
Has fouet, has ornat, mansurum nomen in annos,
Hinc habet æternos, Grauium non musa delebit,
Aonijs latices, atque Hippocrenides undæ,
Donec erunt, supera donec uescetur & aura,
Inuida pauperies, Musis & Apolline dignos
Vitabit, sanctosque lacus, aut Phocidos amnem
Nulla (modo uiuat longe) siccabit egestas.

Lorentius
Lanco, urbi
a secretis.

Te quoque Lorenti curis, fidõque labori
Implicitum, quando tractat quas Curia caussas
Perpetuis mandas chartis, æuõq; reponis,
An nostris taceam Musis? te plurima uirtus,
Tollit, & ingenuus tua uestit pectora candor.
Sunt placidi mores, gratis studiũq; merendi
Quemlibet officijs, doctis & pectora Musis,
Ornasti, primis dum fata tulere sub annis.

Singula

Singula sed clari præstantia pectora cætus,
 Enumerare meis, nimium res longa, Camœnis.
 Plurima prætereo, quæ Pallas & inclyta uirtus,
 Commendat, quorum multis industria rebus,
 Cognita, præclaris decorat uirtutibus urbem,
 Nanq; omnes pariter studiũ in commune laborãt,
 Ut patrie tranquilla salus, ut floreat urbis,
 Semper honos, & opes, sua non æraria uulgi
 Implentur damnis, sua non odiosa potestas.
 At secura quies, nullis suspectaq; rebus.
 Dijs similes, tantam claris quæ legibus urbem,
 Et fortes regitis tranquilla per otia ciues.
 Dum uagus immenso præbebit lumen Olympo,
 Inq; uices surget diuerso sydere Titan.
 Et uaga consuetos iterabit Luna meatus,
 Vester honos stabit, cœliq; sub ardua magnum
 Sydera, Fribergum tollet, Diuisq; receptos,
 Non cessatura tollent uos laude nepotes.

Diximus egregium uirtus quæ magna Senaturn
 Euehat, & licitas hinc duxi carmine laudes
 Vrbs generosa tibi, referam nũc maxima porrò,
 Munera diuini, quæis flores inclyta uerbi,
 Sed laus, & decus hoc humano carmine maius,
 Et nostro nequit ore cani, quis talia uerbis
 Exprimeret? uel dona satis saluantia mente
 Commemoret grata? cœlo quæ protulit alto
 Ille sator mundi, uitæ & melioris origo.
 Non mihi si linguæ centum, centum ora sonarent
 Et sonus è buccis flueret mihi ferreus, aut si
 Flumina Mæonidæ hausissem cultissima uatis,

Nec

Ecclesiæ
 Dei diligens
 inspectio, et
 uerbi diuini
 cultus et ho
 nos, & mini
 strorum re
 uerentia.

Nec mihi grandiloqui flueret si uena Maronis,
Aut Arpinatis præstans facundia Marci,
Verbi Dei Diuini amplecti possem præconia uerbi,
utilitas & Quo sine nulla salus, & quo sine nulla uoluptas,
amplitudo. Quo sine non requies, & quo sine conscia mentem
Crimina concutiunt, Stygios pariuntq; dolores.
Quo sine uita feris, nigræq; simillima morti,
Quo sine, quicquid agas, excelsi rector Olympi
Non probat, & leuibus uanescent singula uentis,
Quo sine, quæ rutuli circundat machina mundi,
Non habitura suum languebunt omnia robur,
Vsq; adeo prodest, diuini munera uerbi,
Scire, tot angusto conferréq; pectore dona,
Quæ cœlum possessa ferunt, quæ denique Diuos,
Mortales faciunt, & nos lucrantur Olympo.
O unum ante alias Fribergum hac dote beatum,
Dum tua de priscis sunt eruta corda tenebris,
Et complexa fouent munus non segniter illud,
Tu templis amplúmq; tuis, cultisq; superbum
Pectoribus, sacri tibi quæ mysteria uerbi,
Depromunt, plebémq; rudem cōuertere tentant,
Et sceleris ueniam deuota mente precari,
Voce pia hortantur, prauámq; relinquere uitam,
Mundatisque student contagia demere terris:
Nec sine fruge uolant, diuini semina uerbi,
Sed fera, luce noua flectunt, & corda serenant.
Vrbs, & præcipua fuerat quod laude uehendum,
Relligionis amans, & sacro dedita uerbo,
Vndiq; concurrat, dum pendula turribus altis
Aera sonant, operas infecto & sine relinquit.

Et

Et pia saluifico præbet sua tempora Christo.
Et commissa dolens labantis crimina uitæ,
Offert pura Deo corda, exorâtq; precando
Delicti pœnam, summiq; affectat Olympi,
In terris iter, & miseri sub carcere mundi.
Præcipue festis studium hoc ardere diebus,
Aspiceres, densam uix templa patentia turbam,
Accipiunt, nullas tunc hic resonare tabernas,
Ebria uel spreto spectes conuiuia uerbo.
At seruire Deo, ne mentes lubricus error
Decipiat, cogâtue nefas, labor omnibus unus,
Hic sed diuini spargis quæ semina uerbi,
Docta cohors, nostro ueherem tua nomina uersu,
Sed superant tenues præconia tanta Camœnas,
Incumbuntq; tibi summo quæ munera cœlo,
Mortales superant laudes: & dicere quanto
Inuigiles studio, sacri dum dogmata uerbi,
Atque salutis iter pandis, me gloria terret.
At tu sydereo quam solum misit Olympo,
Christus, ut in terris hic noxia corpora soluat,
Purgatâsq; animas ad sydera celsa reducat, (mo.
Perge precor, ueneranda cohors, maiorâq; sum=
Quæ male dat tellus, tibi spera præmia cœlo.
Alta metalliferas urbs inter gloria sedes,
O decus, ô patriæ sydus uenerabile terræ,
Ceus facis unigeni cupidè mysteria uerbi,
Assere, perpetui tibi stabit gloria facti,
Altâq; stelliferi sic scandes limina cœli.
Ne, secura mali, peruersa despice mente,
Quid cultus, quid uerus honos, qd gloria Christi,
Postulat,

Postulat, hæc miseris etenim spes unica rebus.
 Scilicet & per te, nec opus monuisse fatendū est,
 Hoc facis, & sacro uerbum ueneraris honore,
 Niteris & magno diuina Ecclesia fructu
 Surgat, & ingentem latè se pandat in orbem,
 Tūq; uiros, populo qui talia dogmata spargunt,
 Sumtibus eximijs, meritis & honoribus auges.
 Quæ tibi pro tantis tribuam præconia factis?
 Quoq; tuas laudes hoc propter carmine tollam?
 Scilicet astriferi pretium te nobile cœli,
 Et manet in terris æterni gloria facti.

Bonarū ar-
 tium cura
 & promo-
 tio, & dili-
 gens iuuen-
 tutis institu-
 tio, & qui-
 bus doctissi-
 mis clarissi-
 misq; uiris
 urbs Friber-
 gum sem-
 per uiguit.

Ioannes Ra-
 gius Aesti-
 campianus.

At nunc imberbem studeas qua laude iuentam
 Aetatēq; rudem seros producere in annos,
 Et quantis ornata uiris, quos illa fatigat,
 Cura (tuum leuiter res hæc non tangit honorem)
 Expediam. Doctis Fribergum nobile Musis,
 Fauit, & ingenti semper prouexit honore,
 Profectas Helicone Deas. & mite relictis
 Hospitium tribuit, pulsāsque in tuta recepit.
 Vrbs doctis decorata uiris, ex Aone Musas,
 Hic grata audiuit sibi carmina fundere uoce,
 Et mulcere pio montanas carmine Nymphas,
 Argutæ resonant simili cum uoce fodinæ.
 Carmina iamq; uigent hic quæ cantauit Apollo,
 Fribergiq; serunt altum super æthera nomen.
 Ragius hic, toties quem Phyllireis Elister,
 Admirata suos iussit requiescere fluctus,
 Et post inuidia pulsum discedere fleuit,
 Insignis Graias, Latias professus & artes:
 Ragius ingenio præstans, & carmine felix,

Lumine

Lumine quem functum Clarius defleuit Apollo.

Quidue Mosellanū, quo uix præstantior alter, Petrus Mos
Informare pijs iuuenilia pectora Musis, sellanus.
Commemorem? nostras unā qui duxit in oras
E Latia Musas, triplex quem lingua probauit.
Ille Mosellanus Fribergo cognitus urbi,
Cuius ab eloquio decus indelebile fertur.
Ingenio notus, doctrina notior omni,
Qui decus, ex Musis & præmia digna recepit.
Nam memor insignes laudes, & clara, uetustas
Ingenij monumenta sui, laudēsque perennes,
Seruat, & æterno celebranda reponit in æuo.

Tu quoq; clare Sobi, cui magna Colonia primū Iacobus Soe
Vitales auras, & lucis præbuit usum. bius Colonia
Tu quoq; magnanimi relinquens littora Rheni, ensis.

Fribergo placuit studijs clarescere in urbe.
Hic ego te Riui taceam, clarissime, cuius Ioannes Ri
Fama uiget, longo nunquam peritura sub æuo. uius Atthen
Hic quoq; tu claras artes, studiūq; trilingue doriensis.
Prouexti, qui Rhetorica præsignis in arte,
Grammaticæq; potens uariantia flectere uerba,
Et Logicæ argutos facile dissoluere nodos.

Hic ego Fabriciū? quē nō aut Thracius Orpheus Georgius
Vinceret aut Thamyras, docto cū pectine Musas Fabricius
Pulsat, & Aonium fundit per secula carmen: Chemnicen
Qui Fribergiacam produxit in arua iuuentam sis excellens
Aonidum, primūsq; leui certare Thalia poeta.
Iussit, & argutas uersus ediscere Nymphas,
Magna metalliferi penes est quas gloria montis.
Huic ego, Pierij præstans qui gloria fontis,

Et

Et noua Castalidum qui surgit fama sororum,
 Non etiam tantæ ferrem præconia laudis?
 Quem Phæbus Lauro, Pallas decorauit oliua.
 Cuius fama uolat, Latias memoranda per urbes,
 Cuius fama uolat, qua noscitur Albis & Ister.
 Castalios latices, quiq; Hippocrenidas undas,
 Ausonijs rediens non solum duxit ab oris,
 Sed quoq; seruauit quæcunq; annosa uetustas,
 Ingenti studio, magna inquisiuit & arte,
 Hinc illi æternæ modo stant præconia fame,
 Hunc uos aëriæ quæ sursum surgitis Alpes,
 Illum Ticynus, tumidisq; Alpheus in undis,
 Hunc Arethusa fuit toties mirata canentem.
 Quem nunc Teutonicis senior miratur in agris
 Albis, & exili uix cognita flumine Misna.

Misena ual-
 de exiguus ri-
 uus qui toti
 ditioni nomē
 tribuit.

Misna decus Patriæ, Nymphorum gloria Misna,
 Si tibi non largo panduntur littora cursu,
 Vixq; tegas summas, uix noto flumine terras,
 Et uix in tenuem pateas sine gurgite passum.
 Attamen arenti nunquam siccal eris æstu.
 Cum premit astriferum Titan calidissimus axem,
 Sæuus anhelantes atq; urit Sirius agros,
 Igniferoq; globo furientis terga Leonis
 Deprimit, & cælo fuit inflammatus Orion.
 At neq; tu casu, rapido nec solis ab æstu,
 Deficis, æterna similis tibi profluis aluo.
 Ortaq; Misniacæ de te clarissima terræ,
 Nomina per totum seruas notissima mundum.

Adamus Sibe-
 rus Chemni-
 cen-

Hic quoq; præstantem simili quid laude Siberū,
 Extollam? tanto fuit hæc quoq; clara Poëta,

Vrbs

Vrbs ô doctiloquis nimium dilecta Deabus:
Hunc quoq; Castalio diuæ fouere sub antro,
Et trinæ Charites, & carminis autor Apollo,
Ingenioq; altus, suauis Musasq; lepore
Miscet, & æternæ querit sibi nomina famæ.
Huic & laude chelis cedit Pineia uallis,
Hic licet Amphiron, uel certet carmine Linus,
Illius & Musæ quando cadit ista, peribunt,
Quæ tenet impositum ualidissima machina mundum.
Hos ego præclaros quo digner honore poetas?
Sunt iuncti patria, sunt iunctæ carmine uires,
Insignes ambo, præstantes laudibus ambo,
Et cantare pares, & suaues reddere uoces.
Tempore, & hos uno, Parnassi in rupe uagantes
Ut uidet, alloquitur Musis comitatus Apollo:
Crescite Chemnicij iuuenes, mea crescite fama,
Crescite, Castalij decora immortalia fontis,
Hæc mihi concinnant quæ doctæ laurea Musæ,
Vestra coronabunt cultissima temporaserta,
Famaq; Teutonicis uos magna sequetur in oris.

Docte salutiferi mysteria promere uerbi,
Te V Vellere meis intactum linquere Musis,
Non decet, eximia qui nunc ueneraris in urbe,
Cum tua dexteritas iam longos nota per annos,
Excutit unigeni sapienti pectore uerbi,
Dogmata, Religionis opus, caræq; salutis,
A solitis seruat nebulis, turpiq; ueneno,
Hostis quod uaria subducere nititur arte.
Viue diu felix superum diuine minister,

F

Tardus

censis insignis
Poëta.

Doctor Hieronymus
V Vellerus
excellens
Theologus.

D. Magister
Valentinus
Appel, artiū
& iuuentu-
tis gubernator.

Tardus & astriferi transcendas limina cæli.

Hac quoq; qui tenerã iã format in urbe iuuetã,
Et Coi refert præclarum nomen Apellis,
Doctrinæ grauitas, commendat & inclyta uirtus,
Insignem duplici lingua, quem læta docentem
Audit, & ingenij miratur flumina pubes,
Illius & casti, iuuenilia pectora, mores,
In decus omne trahunt, exempla; clara secuta,
Cum pietate bonas discunt non segniter artes:
Cuius sedulitas iam plures nota per annos,
Huc pubem allexit uarijs ex urbibus amplam,
Præceptis quæ læta suis, monituq; fideli,
Discit honoratas, studijs ingentibus artes.
Ecce per immensas imberbis turba plateas
Insonat, atq; stipem foribus, uictumq; canendo
Flagitat, & faciles ad talia munera ciues,
Sustentant largo iuuenum misera agmina uictu,
Omnis & utilibus uersatur in artibus ætas,
Instauratq; suum Musis decus: hæ simul urbem,
Immemores nunquam, mansuris laudibus ornant.

Salue urbs, quæ reliquis tantũ uirtutibus addis,
Vna quod Aonidum. nostro proh turba sub æuo,
Spreta nimis, depressa malis, nec honoribus aucta
Diceris esse salus: liceat mihi dicere uerum,
Quæ magis Aonidas foueat, uel reddat honorem,
Exulibus, nullam prælustri Misnia gentem
Continet, hinc sero stabit tua gloria in æuo,
Et tibi mansuræ pariet præconia fame.

Quam tibi longa dies, nec secla cadentia dement.

En bre=

Fribergum
semper Mu-
sarum hospi-
tium fuit.

En breuis hora potest rapidis absumere flammis,
Quanta metalliferae gignunt tibi munera ualles,
Quae uenit ex Musis omni tibi fama sub aeuo
Permanet, & uincit stolidarum fata sororum.
Adde quod Aonidum uirtus defendit honestas,
Moribus & decorat claris, & legibus urbes,
Nec cito casuram florens respublica sortem,
Sustinet, Aonidum praeclearo munere fulta.
Languet & innumeris uix se regit, obuia fati,
Cum Musae fugiunt, & spretus cedit Apollo.
Musa magistratus aptas proponere leges,
Musa docet ciues legi parere feroces,
Musa rudes mentes, docet & mansuescere mores,
Musa tamen nostro, scelus heu, contemnitur aeuo.
Quisquis es, & tristes hac tempestate Camoenas,
Excolis esuriens, fallacis praemia uulgi,
Despice, nec studijs assuetum ferre laborem,
Poeniteat, quamuis tantum laudare disertos,
Sed numerare nequit, nostri mos improbus aui.
Post ubi desieris mortalem ducere uitam,
Praemia felici referes ingentia fructu.

Iam quales populi mores, quae gloria ciues,
Qui labor & studium capiat, qui cuncta decenter
Fiant, & pulcre tota seruentur in urbe,
Praeclearumq; genus uitae, moresq; uerendos,
Me iam ueriloquis fas est describere Musis.
In primis claros facilis concordia ciues,
Et firmat communis amor, nil dira nefandi,
Ausae est inuidia, aut propriae contraria sorti,

Ciuum con-
cordia &
morum in-
stitutio, &
in omnibus
rebus uenu-
stas et ordo
conueniens.

Lesā uel alterius, damnis immitibus ardet.
Plebsq; magistratus cultrix, non tentat acerbās
Insidias, seuq; urbem confundere motu.
Obsequiosa graues queritur nec murmure fasces.
Quicquid & urbis honos, & publica fama req̄rit.
Omnibus unanimi pendet sententia mente.
Et quod præcipuam meret hoc in carmine laudē,
Non hic elatas uesana superbia mentes
Fœdat, uel uestis pulcro præelata decori,
Nullaq; luxuriam, uel suadet copia fastum.
Heu nimium confise tibi turpissime fastus,
Indocilis pestis: Pluto pater ipse sub imis,
Te genuit terris, pectus faciemq; ueneno,
Indomitum maculans, hinc turpes concipis æstus
Cum tibi præpositum fama, uel cernis honore.
Hic procul exclusus, claram non inficit urbem,
Illa lues, uero nec uectā modestia calle,
In metis hæret proprijs, non pectora sumtus,
Vestitusue nitor, uel inanis gloria frangit.
Deside nec uita mercent, intenta labore,
Otia deuitant, diræ & torpedinis artem,
Atq; metalliferas fodiunt sine fine galenas,
Durum opus, in lapides, et terras gressa p̄fundas,
Præmia sollicito quærunt, uictumq; labore,
Cætera pars alias, quas fors dedit excolit artes,
Et studijs intenta suis, ignorat inertem,
Luxuriam, turpemq; gulam, quæ corpora primū,
Suauiter infuso solet eneruare ueneno,
Hinc plus Circeis mentes effæminat herbis.

Exulat

Exulat hinc etiam, nec mens circumflua luxu,
Deijcit in turpes præstantia pectora mores.
Docta sed illæso uitium uitare pudore.

Nullaq; laxato damnosa licentia freno,
Per scelus, & fraudes pulcris uirtutibus obstat.
Quilibet hic propriæ conseruat numina uitæ,
Pro se, proq; suis, & non aliena tuetur.
Atq; metalliferas qui docta indagine uenas,
Excutit, hic suetis sub terra clauditur horis.
Non opus hoc requiem feruēs, nō pigra requirit,
Non fert assiduo repletaq; pectora uino.
Laudibus hinc decorat totam frugalior urbem,
Vita Sophoclea uel laude uehenda caterua.
At cum fessa iuuat sumto recreare lyeo
Pectora, non luxus, non milleq; fercula mensas
Exonerant. Cereris, non inconcessaq; Bacchi
Copia, sed pulcro conuiuia sobria more
Cum lusu, uarijsq; iocis, suauiq; frequentant
Sermone, & plenis uacuant non pocula buccis.
Non hic dira suas ars potatoria laudes,
Seu meret inuerso decus exitiale pudore.
Quis Deus ô Musæ, nobis hanc intulit artem?
O per Teutonicas nimium notissima terras,
Quæ scelus antiquis, sed nostris gloria seclis,
Vsq; adeo ueterum nulla est reuerentia morum.
Illud amicitie decus, & uenerabilis usus,
Nunc dolor hac turpi penitus consistit in arte,
Hanc qui non didicit nostro contemnitur æuo.
Quis scelus hoc primum nostras inuexit in oras?

Ebrietatis Non pestis, bellumq; ferox, non mille pericla,
Incommoda. Fortia liuenti tot sternunt corpora morte,
Quot dolor illa lues: tacito quæ pectora morbo,
Rodit, & instantem mortem furiosa uoluptas,
Dissimulat, proprioq; homines seruire dolori
Cogit, & innumeras pestes in uiscera condit.
At neq; Fribergo penitus dominatur in urbe,
Hic non arce sedet, doctis contraria Musis,
Hic esse atq; aliud, magnus proclamat Apollo,
Viuerè quam bibere: infelix qui talia surda,
Perniciem, pestemq; serens sibi, despicit aure.
Hac quoq; Teutonicis uix est humanior oris,
Huminitas Vrbs aut hospitibus grato officiosior usu,
in Friber. Aut uirtute magis, placido aut mansuetior ore.
Si me quo cuperè, grato fors lubrica portu,
Sisteret, ante alias ista mihi uisus in urbe,
Et locus, & studijs requies florentibus apta.
Hic populi candor, non hic ingrata uoluptas,
Hic morum species, animo gratissima nostro:
Hic me non rigidi iactatum turbine fati,
Pierios inter cantus, doctasq; sorores,
Opprimat, adueniens tranquillo fine senecta.
Hæc ego de multis quibus urbs clariss. donis,
Nostra uiget cecini, cecini sed singula rectè,
Dona sed æternis decorant quæ laudibus urbes.
Et mansura uigent non ullis obuia fati,
Quæ fors nulla leuis, sed magnæ industria mentis,
Magnorumq; tulit solers prudentia patrum,
Quos hæc cura mouet, tanta respública dote

Vt uige=

Vt uigeat, nomenq; urbis super æthera tollat.
Nūc decora instabilis perstringā plurima Diuæ,
Quæ non firma uigent, leuibus pereuntia caussis,
Laudibus extollant quamuis ingentibus urbes:
Et quorum utilitas famam spectata minorem
Non meret, humanis siquidem quæ gratia rebus,
His foret ablatis: Postremum hunc Musa laborem
Concede: humanæ iuuat oblectamina mentis,
Atq; uenustatem rerum, formamq; decoram,
Et decora inceptis hic mille uehenda Camœnis,
Inspicere, & claram structuræ laudibus urbem.

Principio cæli iacet urbs regione sereni,
Aëris hic tractus clemens, non luridus Auster,
Aut tepidi zephyri morbos, pestesq; feroces,
Aut spirat nocuum corruptior aura uenenum.
Vix aliam, quâ se bellax Germania pandit,
Turba adeo fausta uentorum personat aura,
Scilicet hic nullus terris exhalat ab imis,
Humor, nec turpes siccantur sole lacunæ,
Non cœlum nebulis, fumatq; palustribus undis,
Quæ terris pestem gignunt, corpusq; ueneno
Inficiunt, solidæ subter stant undiq; rupes,
Et super oppressos exurgunt mœnia colles.
Quæ tamen in gelidis effossa foramina terris,
Huc illuc tendunt, nullo hæc fœdata ueneno,
Producunt nocuas Austris spirantibus auras,
Aut impuratis replent loca proxima uenis,
Totius, atq; metalliferi purissima moles,
Corporis, infestos nunquam exhalare uapores,

Laus urbis à
Clementia
cœli, & aë-
ris salubri-
tate.

Sulphureum, piceumue solet producere odorem,
Sed dura interior, puris compactaq; saxis,
Tellus, & tenues riui, lymphæq; salubres,
Per pueros tenui labuntur murmure calles.
Hinc neq; mirandum, quod si clementior aër
Exurgat, sanoq; iuuet robusta uigore
Corpora, & egregias mentes, moresq; uenustos,
Cordaq; consilijs gignat prudentibus apta.
Scilicet humanæ iuxta uaga sydera mentes,
Temperiemq; poli (subit experientia testis)
Assumunt uarios mores, rebusq; creatis,
Motibus ambiguis, rector dominatur olympus.

Pulcritudo
urbis, et ædi
ficiorum am
plitudo &
uenustas.

Nunc si structuræ formam, cultumq; uenustum
Commemorem, pulcrasq; domos, latasq; plateas,
Insignesq; uicos, & qualia mille sub auras
Erigit, egregijs splendentia culmina tectis,
Illa uenustatis meritam latura coronam,
Et cultus habitura decus, supereminet omnes,
Misnia prælustres quas fortis continet urbes,
Et licet in cineres duri uis aspera fati,
Hanc toties uertit, claras & funditus ædes,
Hausit auara lues, terrisq; æquauit opacis,
Nunc tamen innumeris tectis, altisq; superba
Turribus, haud aliquas flammæ tolerasse ruinas
Apparet, semper domibus quæ pluribus aucta,
Maiori & cultu superas surrexit in auras.
Structuræ at totam molem, pulcrumq; laborem,
Pluraq; magnanimã, quæ carmine digna per urbẽ
Esse uidebantur, tenui comprehendere Musa

Quis

Quis poterit? sed sicut apes per rura uagantes,
Non omnes gustant herbas, & floris olentis
Præcipuo dulces carpunt è germine succus,
Sic neq; cuncta meis, quibus urbs clarissima tectis,
Splendet, & aërias turres quot iactat in auras,
Dicere conabor. nec si mihi præbeat omnes,
Quas Helicon effundit aquas, Pimpleia rigentem
Restinguatq; sitim, tot claras dicere formas,
Visendasq; uices rerum, quæ cuiq; uoluptas,
Innumerasq; queam species, cultusq; domorum,
Pierijs æquare modis, cum obit omnia uisu,
Mens defessa prior, sat si contingere possem,
Hæc quæ præcipuas non uno munere laudes,
Et meruere sua decus indelebile dote.

Eminet imprimis, pretiosis curia signis,
Sedibus & uarijs distincta, sedilibus ampla,
Et Pelusiaco uultus splendere colore
Parietibus cernis nitidis, & pulcra Sophorum,
Dicta simul, priscis uirtus quæ iussit in annis,
Maestate locum, sacroq; replere timore.
Hos est cura sequi, qui nunc quoq; fascibus urbis,
Utuntur, uirtute sua, quos moribus æquant,
Magnaq; præteritos prudentia colligit annos.

Hic prope litigiosa fori loca, raucus eumentum
Vēdētū & strepitus, patulas hinc sēper ad aures
Fertur, & humanæ quicquid consortia uitæ,
Dotibus exposcunt, nostra non desit in urbe.
Hinc quoq; diuersas mercator tendit in oras,
Et uarias refert merces, quæ laudibus urbem

Curia.

Forum.

Hanc quoq; sustollūt, magnis & fructibus implēt,
Quas sibi priuato dum quisquis comparat usu,
Plebs numerosa forū complet, cōprehendere tur
Et loca uix possunt, portæ, plenæq; plateæ, (bā,
Omnes atq; uici, Quid culta noualia dicam?
Aut quid ruris opes? hinc gratam creber in urbē,
Rusticus auulsos portat de matribus agnos,
Caseolos, butirūmq; bonū, uitulūmq; bimestrem.
At quid uicina memorem tot munera uillæ,
Et quæcunq; ferunt sociæ commertia terræ,
Hinc non utilium decrescit copia rerum.

Hic quoq; tot cultas circū fora surgere sedes,
Et picturatis splendentia tecta figuris,
Inspiceres. totam construxit Dedalus urbem.
Et quid Apellei uiuum expressere colores,
Atque quibus rebus formam tribuere Myronis
Arte manus. uacua quicquid (mirabile) pisa,
Phidiacæ traxere manus, quod marmore duro,
Postibus aut Mauris, trabibúsue nitentibus auro,
Praxiteles sculpsit, nostra spectatur in urbe:
Hic quoq; sunt regum uultus, uiuiq; colores,
Hic quoq; sunt ædes amplæ, quibus ipsa decorem,
Addidit, & pulcro tinxit fastigia cultu,
Idalióq; Venus decorauit tecta nitore.

Artifices mirantur opus, cui cederet Isthmos,
Urbibus insignis, tectisque superbior Argos.

Domus in
qua monetæ
excuduntur,
et illius uti-
litas.

At domus, innumeras quæ fundis clara monetæ,
Censibus & totum cumulas ingentibus orbem,
Cui neq; latiuagi quâ panditur orbita Phœbi,

Utilitate

Vtilitate prior, nostris celebrare Camœnis,
Te iuuat, & memori tibi nomen reddere uersu,
Semper diuitijs, tu nummis semper abundans,
Misniacas decoras ingenti munere terras.
Tu nihil argentum præter, fuluâsq; monetas,
Emittis, tantis orbi notissima donis.
Hic semper calidis ardet fornacibus ignis,
Argentiq; probat certo discrimine uires.
Ignea materiam uis (mirum) deuorat omnem,
Sed melior remanet post flammâs massa uoraces,
Hæc ubi fassa suas igne in septemplice uires,
Fornace eximitur, formis & protinus aptis,
Stillatur candens, hinc congelata rigorem,
Duritiemq; capit, gelidâsq; immersâq; limphis
Emicat in cœlum fumosa per aëra stridor.
Post ubi discessit calor, & tractabilis arte,
Et manibus nudis, in tenuia frustra secatur,
Forcipibus magnis, iustis impostâq; libris,
Quanto Misniacam præstare ualore monetam,
Quamq; decet, iusta pendet censura bilance.
Protinus in iustas pars excudenda monetas
Cuiq; datur, magnis illi omnes uiribus instant,
Ter deni numero, fortes & brachia ad ictus,
Continuant. duro resilitq; à malleus ære,
Et grandis patulas tinnitus fertur ad aures,
Et neq; Lemniacis maior fragor emicat antris,
Cum ferus Aeaciden, decorat uel Pallada donis,
Mulciber, & cælat pretiosis Aegida signis.
Nec sic insonuit motis incudibus Aetna

Argenti li-
quefactio.

Monetario-
rum officina

Cum

Cum Steropes fulmen, summo cū Bronte tonanti,
Flammiosus cudit, non hic minor ictus in auras,
Tollitur, & rutilum transcendit in æthera fumus,
Et sonat æternis domus argentaria fabris.

Dicere quot nūmos, quot miserit ista Thaleros,
Hoc foret in canis Autumni tempore siluis,
Quot folia arboribus uiolentus decutit Eurus,
Dicere, uel denso quot crescant æthere nimbi,
Cum mouet undantem pluuialis Aquarius urnam,
Humidus & piscis rotantes excitat hœdos.

Quæ tibi pro tantis referam præconia donis?
Clara domus, quanto tollam tua nomina uersus?
Larga parens nummi, præsentis gloria uitæ,
Tu Midæ gazis, tu Lydo ditior auro,
Tūq; bonis Cræsi, flauo tu ditior Hermo,
Auriferóq; Tago, tu Perside ditior aula,
O tibi perpetui cedant feliciter anni,
Nec tibi decrescat tantarum copia rerum,
Et quibus exornas ingentem dotibus orbem.

Iam quoq; si reliquas, quarū creberrimus usus,
Et decus, & laudem poterat meruisse uideri,
Publica ta- Hic referam, quoq; communem laudare tabernam,
berna, & Cogor, & egregium Musis efferre macellum,
macellum
egregie ex- Vel quæ, quod cūctis hæc publica cōmoda præstāt,
tructum. Vel quia, quod pulcris mentes, oculósq; figuris
Delectant, reliquis magno prælata decore.

Templorum Nec minor et sacris hic floret gratia Templis,
splendor & Diuorum nec languet honos, quid culta Deorum,
amplitudo. Hic delubra feram? meritísq; altaria donis.

Quid

Quid uel opes sacras, stant summas alta sub auras
 Culmina, stant intus quouis decorata nitore,
 Atque uetustatis claris celeberrima signis:
 Tempa, tot hic rerum formas, ritúsq; uerendos,
 Et uideas priscos referentia secula mores.
 In primis magno mirabere structa paratu,
 Tempa tibi quondam sacro fumantia thure,
 Alma Dei genitrix, hæc quauis arte polita,
 Diuitiisq; suis, altas ad sydera turres
 Extollunt, intus pretiosis fulta columnis,
 Hic quoq; præstantis uideas monumenta Lysippi,
 Hic & Apelleas poteris spectare figuras,
 Hic quoq; Cœlicolis facies non omnibus una,
 Intertexta auro, claróq; refulget ab ostro.
 Signa quid hic memorẽ, nitidis suspensa columnis?
 Quidue tot infesto quæsita ex hoste trophœa?
 Hic licet incisos Heroum marmore uultus,
 Oráq; uiuenti depicta uidere tabella.

Hoc etiam templum, mortali lumine functos,
 Heroas ueteri cretos de sanguine Regum,
 Ardua Misniacæ tollunt qui nomina gentis,
 In cœlum meritis, magnarum & pondere rerum,
 Continet, & notis complectitur ossa sepulcris,
 Exuuiásq; Ducum: Quo nunc ille optimus Heros
 Ille decus belli, fortunatúsq; laborum,
 Mauritius recubat, tibi dulcis Turca uoluptas,
 Germanis dolor, ab nullo qui desinet æuo.
 Dum lis, & rabies, & nil quæ linquit inausum
 Sæua libido lucri, Germanis sæuit in oris,

Laxauitq; Cal. Augusti

Templum
 D. Virginis
 in quod se-
 pultura Mis-
 nensiu prin-
 cipum no-
 stro tempo-
 re translata
 est.

Dux Mauri-
 tius, Elector,
 qui pro pa-
 tria fortiter
 pugnans, o-
 bijt in castris
 anno 1553. X.

Laxauitq; fidem rerum, legesq; uerendas,
Cúm; pagis, urbes ferro uastauit & igne,
Nemo nec ausus erat tantis se opponere damnis,
Hunc Patriæ pia cura suæ, commouit & atrox,
Eheu tot miseris iniuria nota colonis:
Nō ergo ulterius tantos succedere fastus,
Et sortem indignam, actorū memor ante laborū,
Egregiūsq; animi, passus, succurrere fessis,
Et desperatis patriæ succurrere rebus,
Magnanimis, tentat Princeps generosus in armis:
Hic ubi dum patriæ pietas, & conscia uirtus,
Atq; ira, infestos audacem cogit in hostes
Irruere, & nudo cuneos confringere ferro,
Hic, dolor, hic demum deuicto concidit hoste.
Hic tibi tantorum Princeps generose laborum,
Meta fuit, ueterum flos ô clarissime Regum,
Occidis, heu uernæ medio sub flore iuuentæ.
Te fleuit mœrens nitidis exercitus armis,
Te fleuit patrias illustris Miso per oras,
Te magni fleuere Duces, Regesque potentes.
At nunc dilecta placidè requiescis in urbe
Fribergo, tumulis maiorum iuncte tuorum,
Quoq; iaces Templum tanto de funere splendet.
Et iuxta tumulum magnis suspensa columnis,
Testantur uerum tibi parta trophæa laborem.
Hic uexilla nitent fuso maculata cruore,
Et feriunt uacuas uentis pellentibus auras,
Hic hastæ, galeæq; hærent, ensesq; cruenti.
Vidimus heu tristem pompam, castrisq; relatam,
Effusi

Effusi lacrimis, multo & mœrore cadauer,
Vidimus & nigrum tot signa præire barathrum,
Oráq; nobilium crebris manantia guttis.
Salve animo Princeps audax, fortissimè dextra,
Defensor patriæ: nos quæ fortuna sequetur?
Te, dolor, erepto, bellax Germania sortem,
An sentis tristem? sentis & mœsta perenni,
Hoc raptum lugens decus immortale dolori.
Hunc quemcunque tenet communis cura salutis,
Quem patriæ prædulcis amor, quæ sancta Deorū
Relligio, functum mortali lumine flebit,
Flebit, & heu de te quantum Germania, dicet,
Occubuit, tanta miserè priuata columna.

Hic quoq; Diue, tuo dictū de nomine Templū,
Petre uiget, summo comes indeuicte Tonanti,
Qui fueras, donec terras habitare licebat,
Iam quoq; uictorem cœlestia signa secutum,
Semper in aspectu seruas, Dominūq; salutas,
Actáq; sublimi mortalia despicias arce.
Hic tibi præclarū, memores, cognomine templū,
Struximus, & donis altas sacrauimus aras.
Hic ubi, quâ (mirū) dum tēpora prisca manebāt,
Terra nec excultos hæc dum mansuerat in usus,
Sed mons asper erat, iuxta et fera lustra ferarum,
Cruce stetit, at sacros nequaquam condita in usus,
Pœna sed obscuris, & terror furibus ingens.
At feritas nunc tota loco, montanáq; silua
Cessit, & in magnos creuerunt lustra Penates.
Quæq; fuit turpi sedes odiosior usu.

Diui Petri
Templum,
nunc eo in
loco, ubi
quondam
cruce furi-
bus formida-
bilis stetit,
conditum.

Nunc

Nunc ea opes sacras, Diuumq; tuetur honorem.
 Quâ feritas horrēda prior, nunc grata uoluptas,
 Hic nitidas ualuas, insignes cernis & aras,
 Quâq; luit merita, primo, fur tristia pœnæ
 Supplicia, hîc ueniam nunc exorare precando
 Nititur, & uotis placidos sibi poscere diuos.
 Hic modo clauigeri sublimis regia Petri,
 Floret, & aërias ascendit culmine in auras,
 Nobilitate operis, pulcro decorataq; cultu.
 Cunctaq; de niueo resplendent saxa colore,
 Ordinibus distincta suis, pulcroq; meatu.
 Hic fera lustra neges, syluasq; stetisse sonoras,
 Tam locus hic faciem pulcrâ, traxitq; uerendam
 Effigiem, Diuis sacro spectabilis usu.
 Haud Ephyres aliter culmen Bacchiodos altum,
 Creuit in Inoo prælustris & ara Lechæo.
 Sic etiam Phrygijs senior cum Baucide in oris,
 In quibus exiguis senuere paratibus ambo,
 Mutatas uidere casas, in templa Deorum,
 Et tenuem creuisse focum, tectumq; salignum,
 Fumosasq; fores, Tyrium traxisse colorem.

Iam quib. & reliquis Fribergum nobile donis,
 Excellit, spectare licet. Per rura Boëmi
 Mulda non Labitur eximium, iucundo murmure flumen,
 procul ab ur Hic Fribergiacos etiam Mulda irrigat agros,
 be fluuius, q Atq; iniecta uehit fluitanti robora tergo,
 incolis ligna Lignorum, & claræ defert sine sumtibus urbi:
 necessaria, è Hæc eadem haud aliter, Cybileo cognita luctu,
 sylua Boëmi Hipparis insignis, Camarinis detulit oris,
 ca defert.

Et sic

Et sic Aetolis ueniens Achelous ab agris,
Hæc Echimadibus per Lydia uexerat arua.
Sic etiam Pharijs hæc defert Nilus in oris,
Et Pelusiacas his ditat dotibus urbes.
Secreta Nilus qui ducit origine nomen,
Atq; caput cælat, quod non apparuit ulli.
Hæc etiam summas strepitu delapsa per Alpes,
Defert è densis generosa Druentia syluis,
Magna Tricastinæ surgunt ubi mœnia gentis,
Limes & appositus Vocontia separat arma.
Has etiam tantis Fribergum dotibus urbes
Aequat, & exuperat, nam multi copia ligni,
Hic uiget, exiguo cunctis uenabilis ære.

At nunc magnifico spectacula structa paratu
Quid memorem? ueteri non concessura Quirino,
Ludorum pompa, quos urbs clarissima sœuit,
Edere septenis, immensis sumtibus annis.
Qui non deflexo Berecynthia tympana cornu,
Siue uagabundos, deiecta ueste, Lupercos,
Turpia uel tumidi referebant Orgia Bacchi:
Deuoto at sacros imitati pectore ritus,
Expressere tuos Regum supreme labores,
Christe potens, merita linguas & soluere laude,
Et mentes iussere pias. Cum fulsit in ortu,
Clara dies roseo, rutilo quo lapsus Olympo
Spiritus, & sacri sanctissima pectora cœtus,
Aethereo electos impleuit & igne clientes:
Hic tunc scena recens, pretioso structu paratu,
Prædictos ludos, Diuum & poscebat honorem.

Ludorum
Fribergen=
sium integra
descriptio,
quos appara
tu ambitioso
& maximis
sumtibus sin
gulis septem
annis, tribus
ultimis pen
tecostes die
bus facere
sunt soliti.

G

Et

Et circum pompa celebris, numeroq; uidentum,
Erigitur, Tyrioq; forum resplendet ab ostro,
Pictaq; non uno suspensa aulea colore,
Maiestate mouent, uariarum & pectora rerum.
Nec mora de uarijs concurrunt undiq; terris,
His & adesse uolunt solennibus agmina sacris,
Vix turbam capiunt ædes, his excita ludis,
Spectandi & studio, magnaq; cupidine feruens.
Tum cito turba uirum, quos tantos edere lusus
Cura capit, nitidos induta apparet amictus,
Quæ tribus & totis durabant sacra diebus,
Incipit egregiæ spectula promere scenæ.
Ore silent omnes, studio intentiq; recedunt.
Dantq; locum, spatiumq; lubens actoribus amplū,
Sacrorum & tantos gaudent cognoscere ritus.
Tū primo, ut quondam tumidas exarsit in iras,
Ille sator scelerum, moturus prælia Diuis,
Innocuis, uanos ingenti pectore fastus
Concepit, scelus heu, magnoq; inuidit honore
Christe tuo, sibi prælatum te irascitur unum,
Et tua maiestas, illum tua gloria torsit.
Nec mora, nos etiam Diui, nec uilior, inquit,
Turba sumus, parili cur non celebramur honore?
Solus an ille Dei, summa regnabit in arce
Natus? & imperium, nos & sua signa secutos,
Legibus æternis omni moderabitur æuo?
Dixerat, & cellam feruens qua forte sedebat,
Sustulit, atq; tibi dextra de parte locauit,
Christe potens, tantos ausus contemnere honores,
Et sedis

Et sedisimilem tanto præponere Regi.
At non indignos fastus, pectusq; superbum
Pertulit ille Deum genitor, mundi; creator,
Excitus atq; ira, nati defendit honorem,
Appræhensumq; Ducem summa deturbat ab arce,
In Stygias & trudit aquas, noctemq; perhennem,
Dumq; ligat rigidis ingentia colla catenis,
Hæc super insultans regalibus edidit iris,
Scilicet hoc fuerat nostrum contemnere natum,
Ut nempe æterno doleas combustus ab igne,
Læticiaq; expers, horrenda inglorius aula,
Hic ubi perpetuas gignit nox dira tenebras,
Crimine pro tanto cuncto mœrebis in æuo,
Nec tibi festiuus post hac inseruiet æther.
Sic ait, & socios scelus exitiale secutos,
Deturbat simul, hi flentes per inania lapsi,
Aeternam relinquunt lucem, & stellantia cœli
Culmina, Cocyti nigras tenduntq; sub undas.
Hei mihi cum socijs, quantum mutatus ab illo
Tempore, sublimes retulit cum nuper honores,
Lucifer, innocuus cœlestis spiritus aulæ,
Nunc malus, & quantis fuerat uirtutibus auctus,
In tantum creuere scelus, conuersaq; corda,
Spurciciem traxere malam, cunctasq; malorum,
Et scelerum causas, & qui modo mille labores,
Et fera mortales infestant crimina mentes.
Sic ubi detrusus, cœli & priuatus honore,
Infremit horrendum, causas queritq; nocendi,
Et ius in superos nullum fuit, ocyus imas

Infestat terras, hic nostræ semina stirpis,
Condita uix fuerant, Iuuenis cū coniuge Adamus,
Cesserat inq; locum pulsi, res protinus iras
Hæc acuit, nactusq; locum, caussasq; nocendi,
Iam ratus, hos astu diro peruertere tentat.
Et dirum procedit opus, fraudesq; nefandæ:
Ausq; supremi leges uiolare tonantis,
Et mulier, seros uitio hoc damnare nepotes,
Eheu prohibitum decerpit ab arbore pomum.
Mox Paradisiacis hominem depellit ab hortis,
Et iubet in numerosuitæ tolerare labores.
Angelus & stricto conseruat limina ferro,
Quis semel egressus, sed non rediturus Adamus.
Tum pars, præreptas homini quæ reddere dotes,
Grataq; participem, mandant in regna locare,
Plurima depromit, sacrorum oracula uatum,
Quæ suscepturum pura de uirgine carnem,
Laturumq; docent, nostræ mala crimina uitæ,
Illum, qui summi genitus de mente parentis,
Non dedignatus miseris inuisere terras,
Perdita, stellifero lucrari & pectora cælo.
Hæc pars ludorum, primæ & fuit actio lucis,
Instructiq; sacro referunt hæc omnia gestu,
Insigni pietate uiri, similemq; figuram,
Longo iam lapsis, his addunt tempore, rebus.
Altera lux roseo, primo cum fulsit in ortu,
Scena iterum, ludiq; uocant, spectare parati,
Atq; agere ingenti concurrunt undiq; plausu:
Tunc ut stellifero Christus delapsus olympo,

Vagijt

Vagijt in cunis, tulerit quos ille labores,
Captus, & iniustum ceu sistitur ante tribunal,
Ut uirgis casus, quas gesserit ille coronas,
Et fera quæ sæuæ tulerit ludibria gentis,
Omnia sub formis, habituq; geruntur eodem.
Atque hic erigitur summas crux alta sub auras,
Affixumq; Deum populis spectantibus offert.
Traiectusq; pedes, palmasq; immaniter ambas,
Omnipotens proh ille Deus, mundi; creator,
Hoc hæsit ligno, tali caput inclinauit,
Heus strato, tali lectum fulgebat ab ostro,
In qua rex mundi, summiq; pependit Olympi:
Stant mæstæ Isacides circum, stat mæsta suorum,
Turba, nefas oculi exhorrent, querit antia uerba,
Impediunt lacrymæ, & luctisoni singultus,
Tunc quoque Diuinum, ne nō dolor ullus abesset,
Perferat hasta latus, uidet hæc quoq; uulnera ma=
Atq; inter collapsa manus, duroq; dolore (ter,
Obriguit penitus, mæsto quam lumine natus
Aspiciens, moriens caro commendat amico.
Hinc illi placido clauduntur lumina somno.

Tertia iam tenebras surgens aurora fugarat,
Sed neq; ludorum finis, spectacula rursus
Exposcunt solitum tempus: Iam uenit ab astris,
Aethereis Christus, quo totum iudicet orbem,
Surgit & ex cælo, uarios induta colores
Iris, perq; leues, scelerum deus, arbiter, auras
Lapsus ab extremo cito gentes conuocat orbe,
Exquiratque genus uitæ, cursumque peractum,

Quemlibet exactam rationem & reddere potest.
Hic primum, tristes uoces, mœstasq; querelas,
Et luctus, lacrimæq; simul funduntur inanes,
At nihil hic fletus, nihil hic uerba irrita profunt,
Hic ferus enumerat, damnataq; morte perenni,
Nomina ferrata Minos complectitur urna.
Talibus urbs ludis ueteres æquauit honores,
Hoc opus, hoc studium, festis hæc cura diebus,
His & clara suæ quæsiuit nomina famæ.

Arx urbi
cōtigua quæ
propter deli-
tias urbis, ò-
niūq; rerum
uenustatem
Freudenstem
dicta est.

Iam quoq; q̄ magnæ præstās arx subiacet urbi,
Et proprijs fossis, proprijs inclusaq; muris,
Vndiq; se uastæ cingit munimine portæ.
Huic à læticia, cum nil nisi gaudia præstet,
His inuenta locis fœcundæ copia uenæ,
Formaq; Fribergi, situs & iucundior urbis,
Nomina perpetuæ, tribuerunt consona famæ,
Vt Freudenstenum natiuo iure uocetur.
Nam si forte Ioui priscis arx ista sub annis,
Notaq; tot donis tellus Friberga fuisset,
Arcadicas siluas, Creteiaq; protinus arua,
Pythius & Delphas, proles Semeleia Lesbos,
Cyllenenq; Deus uelox, tardusq; calentem
Lemnon, & Iuno Samon, argiuasq; Mycenæ,
Ipsa Venus Paphos, liquisset Mænala Phebe.
Hic quid nobilius decorata palatia signis,
Aut distincta feram nitidis laquearia gemmis?
Hic quoq; præstantes sculptos in marmore uultus,
Heroum facies, magnorum doctaq; regum
Ora uides, penitus uiuas referentia formas.

Omnia

Omnia Praxiteles fecit, Scopasq; magister.
Hic auro phalerae, pugnae hic simulacra uidentur,
Et zonis cinguntur equi, Tyrioq; colore,
Induitur rigidis miles depictus in armis.
Hæc Polyclitæo dices cõfecta labore,
Atq; manus operi doctum tribuisse Colossen.

Quid nunc egregios pueros, pulcrasq; puellas,
Aegregiasq; nurus referam, matresq; pudicas,
Hæc, quot aues siluis, quot mergos cõtinet æquor,
Strimonæq; grues uelocibus æthera pennis,
Quot findunt, uiuunt florentes urbe puellæ,
Quæ candore niues, uincunt quæ lilia campi:
Et ueluti rutilo cum sol insurgit ab ortu,
Perq; rubet nubes splendens aurora serenas,
Sic rubet & nostris facies iucunda puellis:
Sanguis & ut niueo mixtus cum lacte rubescit,
Talem pulcra, refert facies & amica colorem.
Et uelut argentum fuluo resplendet in auro,
Sic illis roseæq; genæ, sic oraq; lucent.
Vincit ebur corpus, crinis speciosior aurum,
Labra rosas, manibus nix cedit, colla pruinas
Exuperant, plantæq; Thetin, uenerẽq; mamillæ.
Et formis Helenen, æquant te moribus aptis
Aemonis, ad Troiam nunquam uisura profectum,
Et primum fletura uirum: ueneranda resulget
Effigies oculis, laudati plena pudoris,
Ipsaq; simplicitas, placidoq; modestia uultu,
Eminet, incessus morum, uitæq; probatæ
Argumenta refert, facies uelataq; castos,

Laus uirgẽ
nei decoris
& simplici
tatis.

Indicat

Indicat & nullo corruptos crimine mores.
 At quæ commoditas, quæ cunctis gratia rebus?
 Qui decor, et splendor, quæ nõ culpãda uoluptas,
 Hic uiget, his ipsis habitasset Cypria terris,
 His bifera Alcinoi frustra pomaria certent,
 Non unquam uacuis, quamuis ad sydera ramis,
 Exurgant. illis & cedant Thessala Tempe.
 Illis Telegoni, cedant Laurentiãq; Arua,
 Perfida Dulichijs ululatãq; iugera monstris.
 His Amphionia, cedant his Anxuris arces.
 His nemus Idaliũ, quamuis Venus ipsa frequentet
 Illud, & eximio sua pingat prata colore.
 Has, terras habitare Ioui, si forte placeret
 Eligeret, nostris tacitẽq; lateret in oris.
 Laudarẽtq; genus uitæ, quid cuncta reuoluam?
 His fauit natura locis, rerũq; creatrix
 Omne genus concessit opum, potũsque cibique,
 Large, & cunctarum dedit oblectamina rerum.
 Denique iucundam si quenquam ducere uitam,
 Siue sodalitijs acres depellere curas,
 Aut genio, modicẽ dum restat portio uitæ,
 Indulgere iuuat, non hĩc inamcena uoluptas,
 Copia nec rerum deficit: Seruire caducis
 Cogimur heu fati, quid tum? si gaudia, donec
 Fas est, exiguum capimus concessa per æuum.
 Quis sciat, at ueniens nos proxima flagitet hora,
 Linquere, præsentis uix cognita gaudia secli.

Voluptas et
 omnium re-
 rum copia.

At Fribergiacis nil unquam defuit oris,
 Quod lautas mentes, cupidas aut mulceat aures,
 Hic

Hic aptiq; cibi semper, potusq; salubres,
Potus, qui propriã meruere hoc carmine laudem:
Nam licet hæc tellus nullo prælustis Iaccho,
Laudibus haud uincat uinosi mœnia Lesbi,
Siue Theramnæi superet uineta Galosi:
Dotibus illa tamen, quas cum Proserpina Diti,
Rapta fuit, cultis largè produxit ab agris
Alma Ceres, præstat, cupidos quæ sæpe palatos
Exhilarant, suauimulcent & pectora gustu,
Propterea multis etiam hæc cereuisia terris
Cognita, quæ siccos urit cum Sirius agros,
Non tepet, & gelidos labris sitientibus haustus
Porrigit, & sanum membris, animoq; uigorem
Illa parit, donis, paruo nec nobilis usu.

Laus cereui
sive Friber-
gensis.

At tu quæ tantis flores clarissima donis,
Sorte tua felix, placidis urbs utere fatis.
Et tibi perpetuæ succrescat copia uenæ,
Infractamq; malis, nullo pressamq; dolore,
Te pia stelliferi seruet clementia cœli,
Ipse tibi fidus, studio tibi deditus omni,
Pauca tuæ cecini, sed conuenientia laudi,
Carmina iudicio non displicitura sereno.

F I N I S.

G 5 Richardi

RICHARDI SBRV
LII FORLIVIENSIS.

ELEGIA IN LAUDEM
FRIBERGAE.

○ Friberga tuo liberrima nomine salve,
O salve Veneris, Mercurijq; domus.
Tu mihi uisa meo primum pulcerrima cordi,
Maxima luminibus tu mihi uisa meis.
O salve genij, salve pietatis imago,
Salve Misnensis lucida gemma soli.
Pulcra parens Misnæ, pulcra & tu filia Misnæ,
Natura certè filia, dote parens:
Dote parens dixi, nam qua non undiq; dote,
Fribergense solum libera terra ualet.
Fertilitate ualet, cunctis ualet una metallis,
Vna ualet cunctis condecorata bonis.
Huic Amethunta putes omni cescisse metallo,
Frugibus hæc tellus arua sicana præit.
Huic setinus ager, generoso clarus laccho,
Collatus, careat nobilitate sua.
Nam quamuis multo non sit Friberga Lyæo
Nobilis, at certè potibus una fluit.
Vna fluit potu tellus Friberga beato,
Hoc inquam Cererem quem reperisse ferunt.
Vnde tenet nomen Cereris de nomine dictus,
In quo Fribergæ nobile nomen adest.

Nam

Nam Fribergensis passim cereuisia cunctis
Laudatur populis, appetiturq; frequens.
Quidnam siue situm, seu magna palatia narrem,
Seu muros, seu quod terra beata parit.
Hic uideas turres, quas tu Neptunia dicas
Pergama, quæ Romæ non minus apta forent.
Quid pulcros referam pueros, pulcrasq; puellas,
Aegrias matres, egregiasq; nurus?
Hic Helenæ formosa parum, pulcerrima quondã,
Ob cuius formam Troia superba iacet.
Iupiter hic olim uixisset faustus in oris,
Hæc si forte Ioui nota fuisset humus.
Et sic Europam spreuisset thaurus habere,
Antiope Satyrum passa nec esset onus.
At Fribergensi tacitus latuisset in urbe,
Inter complexus, uirgineasq; choros.
Mars quoq; si tales uidisset forte puellas,
Non uni Veneri se sociasse uelit.
Sed dicet, plures tellus alit ista Diones,
Cypria non tantum sit mihi diua Venus.
Nunc mihi diua Venus Friberga cernitur urbe,
Nunc est multa Venas, non magis una Venus.
Quid delubra Dei, quid nunc altaria dicam,
Quid dicam sacras religionis opes?
Omnia sunt omni clarissima templa decore,
Præcipuè Matri templa dicata Dei.
Hæc sunt diuitijs, & sunt hæc arte polita,
Materiam passis dicere uincit opus.

Hic

Hic uel Ápelleas est inspectare tabellas,
Hic est mirari signa Lysippe tua.
Vtq; tot é signis unum mirabile ponam,
Hic est humano noster in ore Deus.
Iuppiter huic dicas concedit eburneus ille,
Ille nimis gracilis concelebratus auo.
Sic illi facies, sic frons ueneranda refulget,
Sic sua sunt pulcro membráq; digna Deo.
An taceam plenum prisca uirtute senatum:
Et senibus suus est attribuendus honos,
Hic sunt conscripti meliori stemmate patres.
In quibus est patrie iura tenere suæ.
Premia uirtuti, uicijs imponere pœnas,
Et laudare bonos, & lacerare malos.
Hic est ex omni laudanda parte senatus,
Ingenioq; bono, iudicioq; bono.

**Anno M. D. XXII. Quo ana
no Polyxena Romana capitali in
hac urbe supplicio affecta est.**

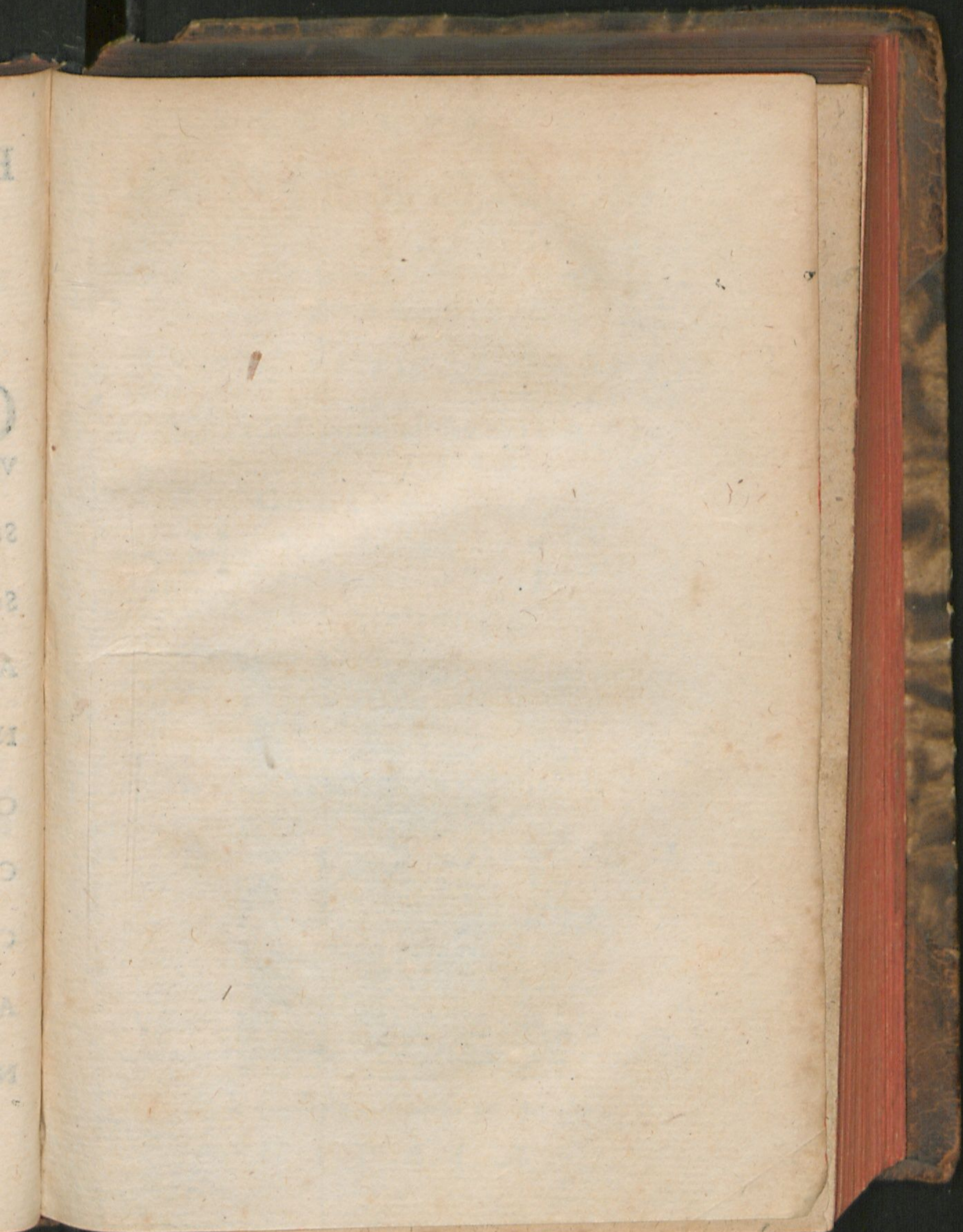
EIVSDEM ELEGIA
DE MIRA POTENTIA NA-
TURAE, IN REBUS SVB
TERRANEIS PRO
CREANDIS.

CVM pater è nihilo foecundū condidit orbē,
Has iussit cunctis rebus inesse vires.
Vt nihil in solidum coeat, quod uiribus expers,
Non gignat motu, semina mira suo.
Sic aqua, sic aër, tellus, quis crederet? ignes.
Sustinet & miris corpora uiua modis.
Semina tot rerum miras gignentia formas,
Scire, foret rutili sydera nosse poli.
At quæ producit tenebroso terra recessu,
Plus mentes pulcra cognitione iuuant.
Namq; suis crescunt, in terris singula caussis,
Quæis certas præstant foemina, uirq; uices.
Quæ coit in densum, tellus & spissa uidetur,
Gignendi vires, dic precor unde capit?
Cur hæc tot miras formas, uariumq; metallum,
Tot lapidum species, signaq; mira ferat.
Cur miranda sui toties spectacula gignat,
Humanas formas, quadrupedumq; simul.
An quia terrenæ, quâ panditur orbita, molis,
Et quâ fluctiuagis cincta residit aquis.
Non planè coit in solidum, sed peruia uento,
Materiæ latus præbeat illa uias.

secta

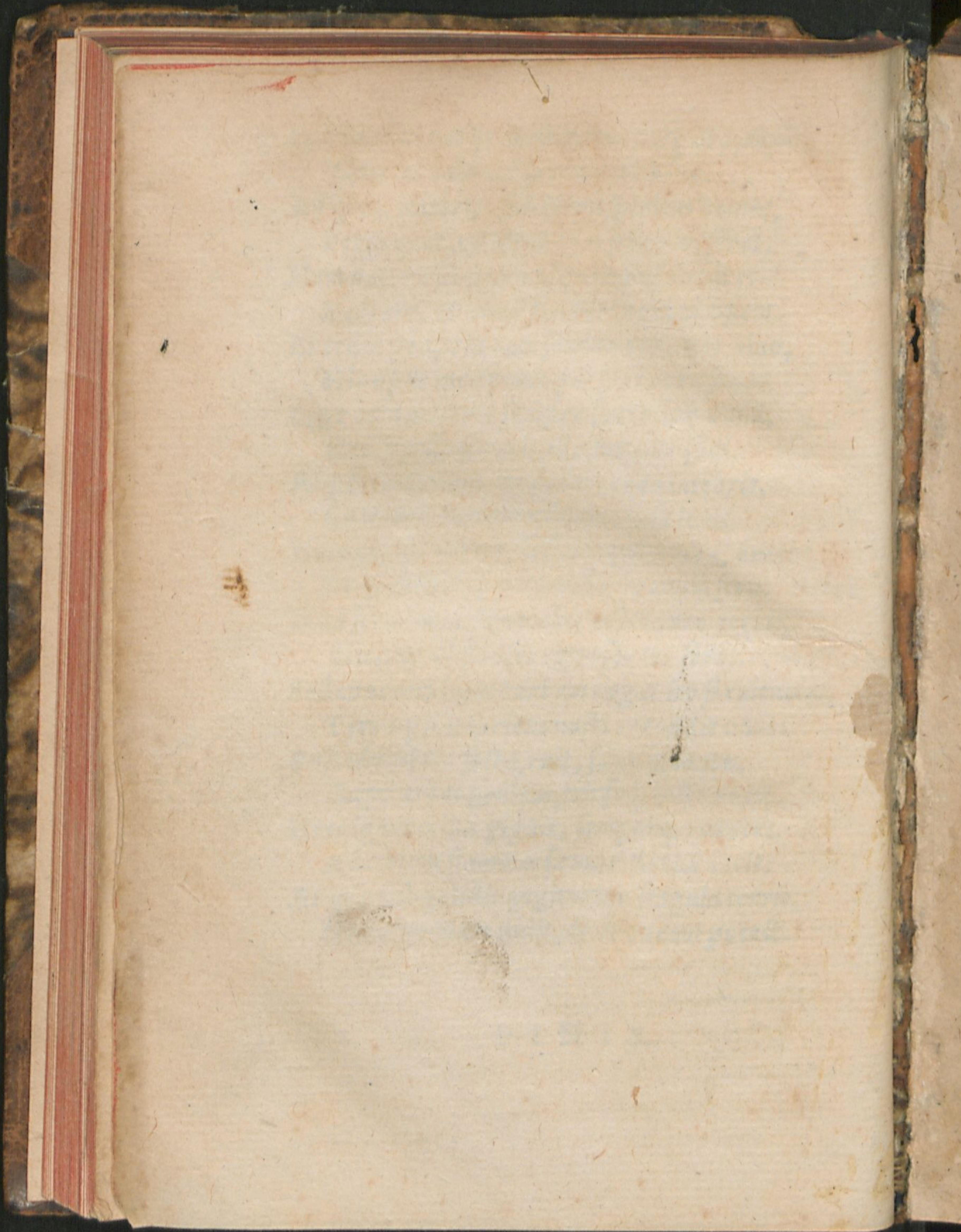
Seeta uel, ut uarijs animantum corpora, uenis,
Nutriat humori semina mira suo.
An quia, materies sub terra spiritus omnes,
Percoquat, & uires quas petiere, ferat.
Nam natura suas non usquam nescia uires
Exerere, & cunctis addere rebus opem.
Et tellus propria cum semina continet aluo,
Hic opus inceptum perficit aura suum.
Quæ cum materia semper succosior omni,
Hac gignit formas, illa, iuuante suas.
Atq; foraminibus & multis caua latebris,
Continet in multis semina fusa locis.
Hinc gignit uarios, lassant qui Nerea, uentos,
Et quatiunt, sonitu tecta domusq; fero.
Nam fera cum cæcis moles erumpere terris,
Nititur obstantes & reserare fores.
Sed concreta intus turbam negat ire frementem,
Terraq; parturiens uasta recondit onus.
Post ubi, ui uia facta, ruit, seuoq; beatu,
Sæpe urbes penitus, uersaq; tecta rotat.
Hinc ignes tellus gignit, semperq; uoraces.
Ad cælum flammæ seuior Aetna iacit.
At quæ sub gelidis gignuntur singula terris,
Nemo unquam uidit, dicere nemo potest.

F I N I S.

I
V
2
2
I
O
O
A
M

3/172

ULB Halle

3

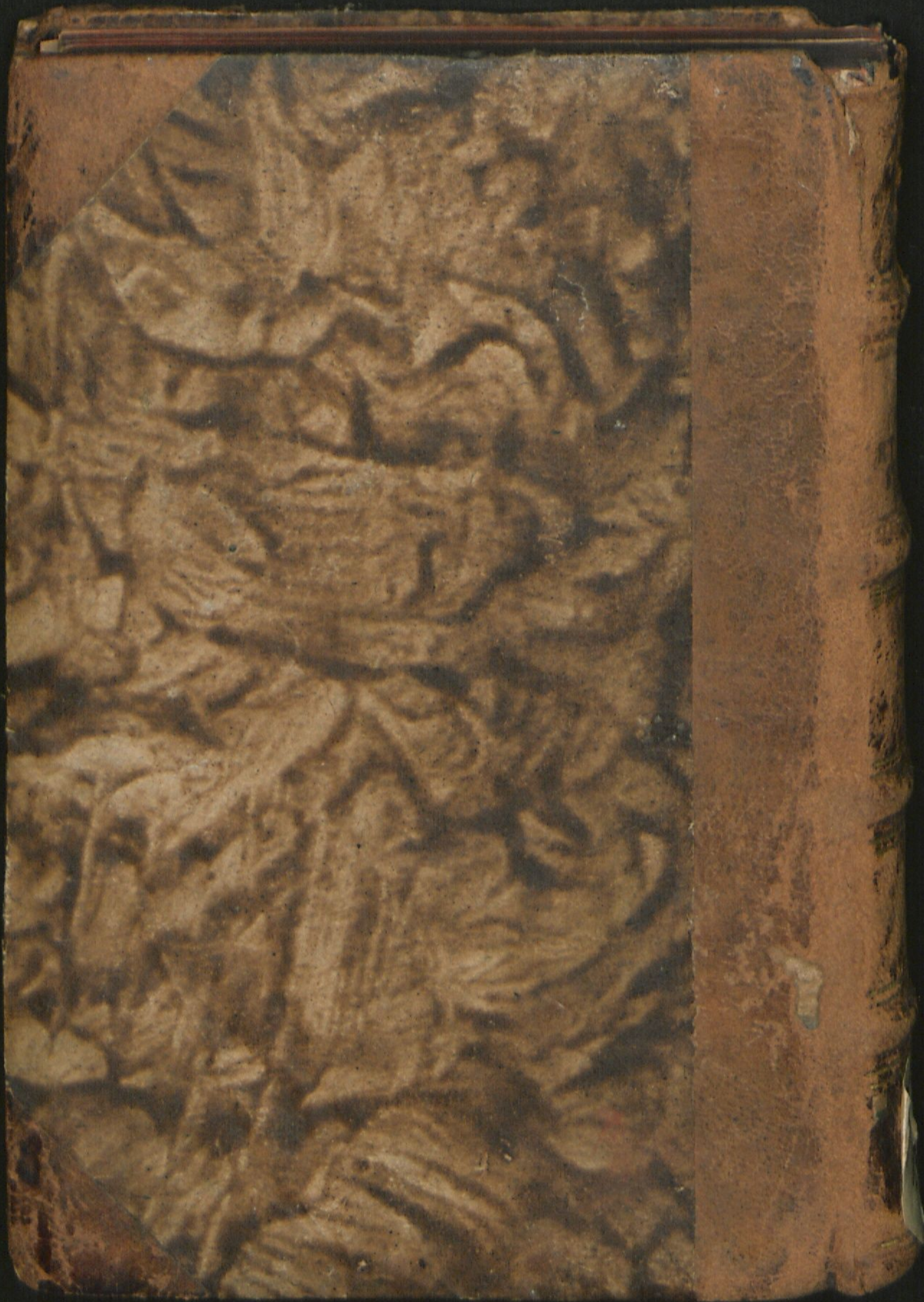
003 086 534

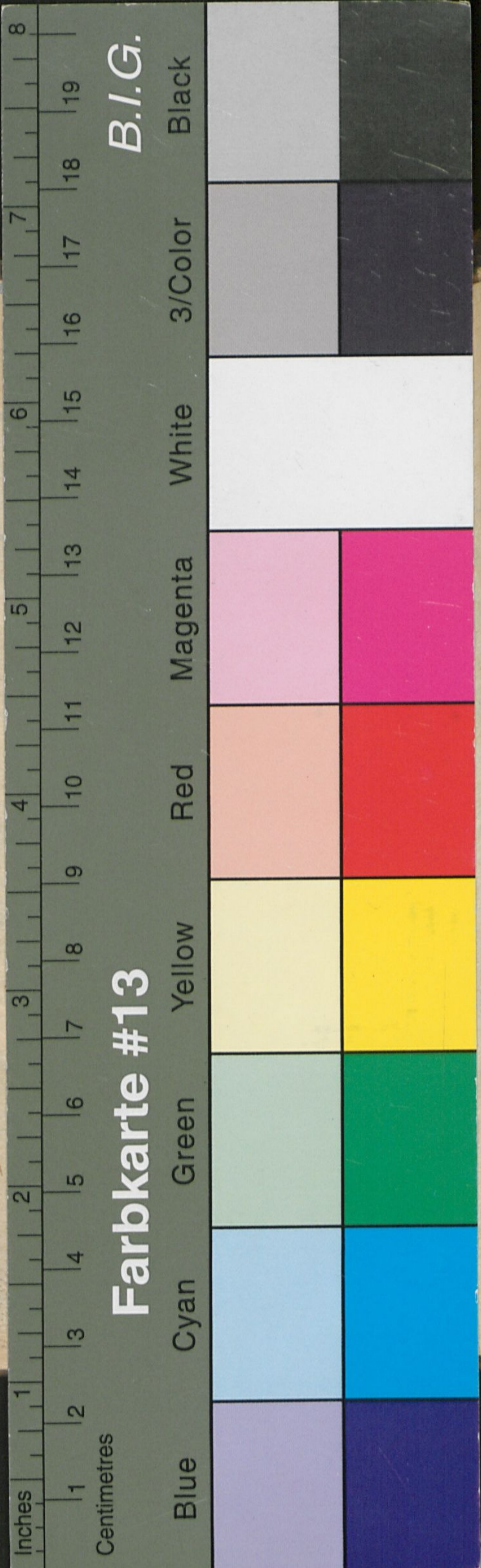

M 1

FRIBERGVM
IN MISNIA,
IOHANNIS BOCERI.

LIPSIÆ
IN OFFICINA VALENTINI
PAPÆ

Anno

M. D. LIII.

